

4.3.2022

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA

HANKE **Nikkelituotannon laajentaminen**

HANKKEESTA VASTAAVA

Norilsk Nickel Harjavalta Oy
y-tunnus: 1591728-4
Teollisuuskatu 1
29200 HARJAVALTA

ASIAN VIREILLETULO

Norilsk Nickel Harjavalta Oy (NNH Oy) on pyytänyt 15.12.2021 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) YVA-lain mukaista päätöstä siitä, sovelletaanko yhtiön suunnittelemaan nikkelituotannon laajentamishankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 12 perusteella.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n nikkelituotannon laajennushankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeesta vastaavan toimittamat tiedot

Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukselle hanketta koskevat YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot 15.12.2021. Hankkeesta vastaava on täydentänyt tietoja 14.2.2022 ja 18.2.2022.

Hankkeen tavoite

NNH Oy suunnittelee Harjavallan Suurteollisuuspuistossa sijaitsevan laitoksensa nikkelituotannon laajentamista ympäristöluvan mukaisesta tuotantomäärästä 90 000 tonnia vuodessa (t/a) 140 000 tonniin vuodessa (t/a).

Hankealueelle aiemmin toteutetut YVA-menettelyt

NNH Oy:n nykyiselle laitosalueelle aiemmin toteutetut kolme YVA-menettelyä, joista kaksi ensimmäistä on tehty OMG Harjavalta Nickel Oy:n (OMG Oy) nimissä.

- OMG Oy "Harjavallan tehtaiden tuotantotasovaihtoehdot ja kiinteiden prosessijätteiden loppukäsittely". Lounais-Suomen ympäristökeskus on antanut lausuntonsa YVA-selostuksesta 4.5.2001.
- OMG Oy "Nikkelikemikaaleja valmistavan tehtaan perustaminen". Lounais-Suomen ympäristökeskus on antanut lausuntonsa YVA-selostuksesta 15.10.2001.
- NNH Oy "Nikkelin tuotantoprosessiin haitta-aineena kertyvän uraanin poistaminen". ELY-keskus on antanut lausuntonsa YVA-selostuksesta 21.11.2011.

Hankealueen kiinteistön ja sen ympäristön kuvaus

Nikkelituotantoa on harjoitettu Harjavallan Suurteollisuuspuistossa vuodesta 1960. NNH Oy on vastannut laitoksen toiminnasta kevästä 2007 saakka. Suurteollisuuspuisto sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä Harjavallan keskustasta luoteeseen valtatie 2 ja Kokemäenjoen välisellä alueella. Suurteollisuuspuisto on laajuudeltaan noin 300 ha. NNH Oy:n käytössä on alueesta noin 16 ha. NNH Oy:n nikkelintuotanto sijaitsee Boliden Harjavalta Oy:ltä (BOHA Oy) vuokratulla määräalalla, 9 ha, kiinteistöllä 79–203–51–43, jonka kokonaislaajuus on 44 ha. NNH Oy:n omistamalla, pinta-alaltaan 17 ha kiinteistöllä 79–203–51–41 sijaitsevat kemikaalitehdas ja jätevedenpuhdistamo, nykyinen tuotevarasto sekä raaka-aineiden vastaanotto ja varastointi.

NNH Oy:llä on käytössään BOHA Oy:ltä vuokratulla, määräalaltaan 20 ha kokoisella kiinteistöllä 79–204–7–6, kolme kappaletta vaarallisen jätteen rautasakan altaita.

Harjavallan Suurteollisuuspuistossa ja sen välittömässä läheisyydessä toimii useita muita merkittäviä teollisuuslaitoksia. Niistä monissa on käynnissä merkittäviä muutos-hankkeita (mm. BASF Oy:n akkumateriaalitehdas ja STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitos). Monilla alueen teollisuuslaitoksilla mm. BOHA Oy:llä on merkittäviä toiminnallisia yhteyksiä NNH Oy:n toiminnan kanssa. Varsinaisen teollisuusalueen lounais- ja länsipuolella sijaitsevat laajat teollisuusjätteiden kaatopaikat.

Lähialueen asutus ja muu lähialueen maankäyttö

Lähin asutus sijaitsee noin 300 metrin päässä NNH Oy:n laitosalueesta luoteeseen, Torttilassa. Teollisuusalue rajautuu itäpuolella sijaitsevaan Kuparinkylän ja kaakkoispuolella olevaan Kalevan asuinalueisiin. Asutusta on myös Satakunnantien ympäristössä teollisuusalueen koillis- ja pohjoispuolella sekä pohjoinen-luodepuolella Torttilassa. Lähin koulu ja päiväkotit sijaitsevat noin 1,5 kilometrin etäisyydellä kaakkoon.

Teollisuusalueen pohjois-kaakkopuolella 0,5–1 km etäisyydellä on Kokemäenjoki, jonka rannat ovat asuin- ja viljelyskäytössä. Teollisuusalueen lounais- ja länsipuolella kulkevat valtatie 2 (vt 2) ja Poriin johtava rautatie. Vt 2 länsipuolella on peltoaluetta ja metsätalousalue.

Kaavoitus

Maakuntakaava

NNH Oy:n tehdasalue on merkitty Satakunnan maakuntakaavaan teollisuus- ja varastotoimintojen alueeksi (T1) ja sitä ympäröi suojavyöhyke (sv). T1-merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastoalueet, joilla on tai joille saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia ja joita koskee EU-direktiivi (96/82/EY) vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnnettomuusriskien torjunnasta (SEVESO II -direktiivi). Alueen suunnittelussa on huomioitava alueella sijaitsevista laitoksista tai

vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja asutukselle mahdollisesti aiheutuvat riskit. Alueella on merkintä sähköasemasta/uudesta sähköasemasta (en-z) sekä voimalinjasta. Koko NNH Oy:n tehdasalue sijaitsee yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella (pv).

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Harjavallan keskustaajaman osayleiskaava 2020, joka on saanut lainvoiman 3.4.2007. Teollisuusalue sijoittuu osayleiskaavassa teollisuusrakennusten alueelle (TT). Alue rajautuu teollisuus- ja varastoalueisiin (TY), suojametsäalueisiin (EV/sv), rivitalojen ja erillispientalojen korttelialueisiin (AR ja AO) sekä Huovintien historialliseen linjaukseen (sh). TT-alueilla on merkitty alueet, joilla saa käsitellä, varastoida ja sijoittaa teollisuuden jätteitä (ej) sekä useita sähkölinjoja. Tehdasalue sijoittuu kokonaisuudessaan tärkeälle pohjavesialueelle (pv) ja TT-alueen kaakoinnurkassa on merkintä pohjaveden ottamosta (ET).

Asemakaava

Tuotantolaitokset sijoittuvat suurteollisuus- ja varastorakennusten sekä laitosten ja näitä palvelevien rakennusten sekä teollisuuden prosessissa syntyvän materiaalin varastointialueiden korttelialueelle (T-8).

BOHA Oy:n omistamalla kiinteistöllä (79–203–51–43) on voimassa kaava (nro 217), joka tuli lainvoimaiseksi 27.5.2003. Tontin kaavamääräys on T-8, jonka mukaan alueen käyttötarkoitus on: "Suurteollisuus- ja varastorakennusten sekä laitosten ja näitä palvelevien rakennusten sekä teollisuuden prosessissa syntyvän materiaalin varastointialueiden korttelialue."

Torttilan kaatopaikalla on voimassa 204 Ratalan kaupunginosan korttelin 7 tontin 3 sekä suojaviheralueen aluetta koskeva asemakaavan muutos, joka on tullut voimaan 27.5.2003. Tontin kaavamääräys on TM-4, jolla osoitetaan teollisuudessa syntyvien prosessijätteiden varastointia palveleva korttelialue, jota täytön jälkeen saa käyttää suurteollisuutta palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueena.

Suunnittelun uuden tuotevaraston sijainti ja alueen maankäyttö

NNH Oy suunnittelee uutta tuotevarastoa vt 2 eteläpuolelle (liite 2), jonka koko on arviolta 20 000 m². Uuden tuotevaraston etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin olisi noin 50 m. Lopullisia suunnitelmia varaston sijoittelusta ei ole. Alueella on olemassa oleva yleiskaava ja alueen asemakaavaa valmistellaan Harjavallan kaupungissa.

Hankealueen ympäristöolosuhteet

Maaperä Harjavallan suurteollisuuspuisto sijoittuu hiekkakivi- ja kiillegneissialueelle. NNH Oy:n tehdasalueella maaperän rakenne on vaihtelevaa. Maaperän pintamaa on vettä hyvin läpäisevää hiekkaa ja hiekkakerroksessa esiintyy orsivettä. Hiekkakerroksen alapuolella on heikosti vettä läpäisevä paksu savisilttikerros. Vettä pidättävän kerroksen alapuolella on hiekkaa ja soraa. Tässä kerroksessa on alueen pohjavesi.

Pohjavesi Suurteollisuuspuisto sijoittuu Järilänvuoren I-luokan pohjavesialueelle (0207951) (liite 1). Pohjavesi on noin 10–15 metrin syvyydellä maanpinnasta. NNH Oy:n sijoittuu varsinaiselle pohjaveden muodostumisalueelle. Pohjavesi virtaa harjun suunnassa luoteeseen ja purkautuu Kokemäenjokeen Harjavallan voimalaitoksen alapuolella. Suurteollisuuspuiston ympäristössä sijaitsee kaksi vedenottamo: STEP Oy:n

vedenottamo-, sekä käytöstä poistettu Lammaisten vedenottamo. Lammaisten vedenottamo on ollut käyttökiellossa vuodesta 1980 pohjaveden kadmiumpitoisuuden ylittyttyä hyvälle talousvedelle asettaman laatuvaatimuksen.

Suurteollisuuspuiston mahdollisten pohjavesivaikutusten arvioidaan suuntautuvan lounaispuolen orsivesialueeseen ja sitä kautta pohjaveteen. Orsiveden pinnan taso vaihtelee alueella noin 0,5 - 2 m syvyydellä maanpinnasta, tasossa +30...+32 m. Orsivesi purkautuu pääsääntöisesti lounaaseen ja etelään pintavalunnan pelloille ja kosteikoille sekä edelleen Kurkelanojaan ja Kokemäenjokeen. Orsivettä pumpataan jäteveden puhdistamolle kolmesta kaivosta, mikä vaikuttaa orsiveden pinnankorkeuksiin.

Vesistöt Suurteollisuuspuiston lähin merkittävä vesistö on Kokemäenjoki, jonka keskivirtaama on Harjavallan kohdalla noin 200 m³/s ja valuma-alue on noin 27 000 km². Kokemäenjoen veden laatu on viime vuosina ollut tyydyttävä. Joen keski- ja alaosalla laatu on tyydyttävää alhaisempi. Veden laatu heikkenee ajoittain selvästi hajakuormituksen takia välttäväksi. Harjavallan teollisuuden jätevesien vaikutukset näkyvät patoaltaan alusveden konsentroitumisena. Pintaveteen tai patoallasta seuraavan aseman veden laatuun kuormituksella ei ole merkittävää vaikutusta. Suurteollisuuspuiston alueella esiintyvä orsivesi purkautuu pelloille ja kosteikoille ja edelleen Kurkelanojaan ja Kokemäenjokeen. Suurteollisuuspuiston jätevedenkäsittelylaitoksilla puhdistetut vedet sekä puhdistamattomia jäähdytysvesiä johdetaan Kokemäenjokeen.

Kokemäenjoen suistoalue on mataloitunut ja rehevöitynyt maan kohoamisen ja joen kuljettaman kiintoaineksen vaikutuksesta. Pihlavanlahden pohjukan vesi on peräisin Kokemäenjoesta ja se on sameaa ja runsasravinteista. Lisäksi sähkönjohtavuus on alhaisempi kuin merialueella. Jokisuulla fosforipitoisuudet ovat noin kolminkertaisia puhtaaseen murtoveteen verrattuna, typen osalta ero on jopa viisinkertainen.

Suojelualueet Lähimmät Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat Pirilänkoski Harjavallassa ja Nakkilassa sekä Kokemäenjoensuisto kauempana Porissa ja Noor-markussa. Alueella on useita yksityisiä luonnonsuojelualueita. Harjavallan kaupungin koillispuolella sijaitseva Pyhäsuu kuuluu valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan. Matkaa tehdasalueelle on noin viisi kilometriä. Runas seitsemän kilometriä tehdasalueesta lounaaseen sijaitsevat lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvat Uotinmaankallion diabaasilehdot.

Arvokkasiin moreenimuodostumiin kuuluva Harjavallan kaupungin ja Nakkilan kunnan rajalla sijaitseva Kaunismäen drumliini sijaitsee noin 5,5 kilometrin etäisyydellä tehdasalueesta. Harjunsuojeluohjelmaan kuuluu Hiittenharju–Järilänvuoriharjaksosta pienikokoinen Järilänvuoren alue Piikajärven lentokentän läheisyydessä.

Ilmanlaatu Porin kaupunki mittaa Harjavallan ja Rauman kaupunkien sekä alueen suurteollisuuden ja energiatuotantolaitosten kanssa ilmanlaatua. Ilmanlaadun seurannan mukaan Harjavalta-Pori alueella vallitsee vähintään tyydyttävä ilmanlaatu. Harjavallan ilmanlaatuun vaikuttaa alueella sijaitseva suurteollisuus ja energiantuotanto.

Vuonna 2020 Harjavallassa teolliset päästöt olivat rikkidioksidia 2 379 t, typen oksideja 190 t, hiukkasia 7 t sekä hiilidioksidia 100 605 t. Typen oksidien päästömäärä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna, muutoin teolliset päästöt olivat edellisvuoden tasolla.

Ilmanlaatuindeksi laskettuna tuntiarvoista (rikkidioksidi SO₂, hengitettävät hiukkaset PM₁₀ ja pienhiukkaset PM_{2,5}) mukaan Harjavallan ilmanlaatuindeksissä hyvän ilmanlaadun osuus oli suuri: Kalevassa hyvä 88,1 %, tyydyttävä 11,1 %, välttävä 0,7 % ja huono 0,1 % ja Pirkkalassa hyvä 93,5 %, tyydyttävä 6,3 % ja välttävä 0,2 %.

Valtioneuvoston asetuksen (VnA 79/2017) mukaiset ilmanlaadun raja- tai kynnysarvot eivät ole ylittyneet Harjavallassa mitattavien komponenttien osalta. VnA ilmassa olevista haitta-aineista (113/2017) määrittelee arseenin, kadmiumin ja nikkelin kalenterivuoden tavoitearvot vuosikeskiarvoina laskettuna. Arseenin tavoitearvot ovat ylittyneet Harjavallan Kalevan ja Pirkkalan mittausasemilla ja nikkelin tavoitearvo Kalevan mittausasemalla.

Liikenne Harjavallan Suurteollisuusalueen vieritse kulkee vt 2 (Helsinki-Pori) ja rautatie (rataosuus Kokemäki-Pori). Alueelle johtaa katu, Torttilantie, joka liittyy valtatiehen eritasoliittymässä ja risteää rautatien ylikulkusillan kautta. Hankkeeseen liittyvä raskas liikenne käyttää pääsääntöisesti vt 2 ja Torttilantietä. Vuonna 2019 keskimääräinen vuorokausiliikenne (kvl) vt 2 Torttilantien liittymän kohdalla oli 10 120 ajoneuvoa. Raskaan liikenteen osuus oli 930 ajoneuvoa (noin 8 %). Torttilantien liittymän kohdalla valtateliikenteen kasvu on ollut vuosittain noin 2–3 %. Kasvu vastaa pääteiden keskimääräistä kasvua Länsi-Suomessa.

Torttilantien liikennemääristä ei ole käytettävissä tarkkaa tietoa, mutta liikennemääriä voidaan arvioida valtatiehen eritasoliittymän ramppien liikennemäärien perusteella. Ne ovat yhteensä noin 1 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen määrä on noin 120 ajoneuvoa. Torttilantien eteläosassa liikenteen arvioidaan olevan nykyisin keskimäärin 1 000–1 300 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Melu ja ääri NNH Oy:n normaalitoiminnasta ei aiheudu VnA (993/1992) mukaisten ohjeiden ylityksiä. Vuonna 2016 laaditun ympäristömeluselvityksen (Promethor 2016) yhteydessä tehdyn laskennallisen mallinnuksen ja melumittausten tulosten perusteella Suurteollisuuspuiston toiminnan aiheuttama päiväajan keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennusten piha-alueilla raja-arvoa 55 dB(A). Yöajan keskiäänitaso oli laskennallisen mallinnuksen perusteella Suurteollisuuspuiston koillis- ja itäpuolella noin kahdenkymmenen asuinrakennuksen piha-alueella vähäisesti yli 50 dB(A). Raja-arvon ylityksen suuruus on 0...3 dB.

Melumittaustulosten perusteella yöajan keskiäänitaso ei kuitenkaan ylittäisi raja-arvoa, vaan olisi suurimmillaan sen suuruinen. Yöajan keskiäänitason arvioidaan olevan ympäristön asuinrakennuksilla suurimmillaan 50 dB(A) ± 2 dB(A).

NNH Oy:n laitoksen voimassa oleva ympäristölupa ja TUKES:n lupa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI) on antanut 10.12.2014 NNH Oy:n kemikaalitehdasta, nikkelintuotantoa ja vaarallisten jätteiden kaatopaikkaa koskevan voimassa olevan ympäristöluvan (ESAVI/148/04.08/2011). Ympäristöluvan hakemisen peruste on muodostunut ympäristönsuojelulain (YSL) (86/2000) 28 §:n 1 mom ja 2 mom sekä 55 §:n nojalla ja ympäristönsuojeluasetuksen (YSA) (169/2000) 1 §:n kohtien 2 c), 4 a), 13b), 13 d) ja 13 f) nojalla.

NNH Oy:n laitos voi ympäristölupansa nojalla tuottaa nikkeliä ja nikkelikemikaaleja yhteensä 60 000–90 000 t/a. NNH Oy:n laitos on viime vuosina ilmoittanut nikkelin ja nikkelikemikaalien tuotantomäärän olleen keskimäärin 65 000 t/a.

NNH Oy:n laitoksella käsitellään ja varastoidaan laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja ja laitos on luokituksestaan TUKES:n valvoma turvallisuusselvityslaitos.

NNH Oy:n olemassa oleva nikkelintuotanto

NNH Oy:n tuotanto sisältää nikkelituotannon ja kemikaalitehtaan. Laitos tuottaa metallisia katodeja, brikettiä ja pulveria sekä nikkelikemikaaleja, kuten nikkelisulfaattia, -hydroksidia ja -karbonaattia. Muita laitoksen tuotteita ovat mm. kobolttisulfaatti, ammoniumsulfaatti sekä kuparisulfidi. Tuotteita kuljetetaan rekka-autoilla tai junakuljetuksin.

NNH Oy:n ympäristölupa mahdollistaa raaka-ainekäytön 300 000–500 000 t/a. NNH Oy on ilmoittanut käyttäneensä viimevuosina tuotantoon raaka-aineita keskimäärin noin 120 000 t/a. Raaka-aineet koostuvat nikkelikivistä ja intermediaateista (= nikkelipitoisia suolat, -sakat ja erilaiset sekundäärit). Sekundäärisillä raaka-aineilla tarkoitetaan muiden laitosten sivutuotteita ja jätteeksi luokiteltuja raaka-aineita. Laitoksen lupa mahdollistaa jätteeksi luokiteltavan raaka-aineen vastaanottamisen käytettäväksi tuotantoon, yhteensä 300 000 t/a. Nykyisin vastaanotettavien jäteraaka-aineiden osuus on ollut vähäistä (alle 1 000 tonnia/a).

Nikkelituotanto koostuu seuraavista prosesseista: liuottamo, uutto, elektrolyysi ja pelkistämö. Elektrolyysistä saadaan nikkelikatodeita ja pelkistämöstä nikkelibrikettejä. Raaka-aineina käytettävien nikkelirikasteiden sulatuksen ja nikkelikiven valmistuksen tekee BOHA Oy.

Nikkelirikasteet tuodaan laivoilla Mäntyluodon satamaan ja satamasta junavaunuilla Harjavaltaan. Nikkelipitoiset kivet ja intermediaatit tuodaan suursäkeissä tai vuoratuissa konteissa. Raaka-aineet tuodaan rekkakuljetuksin tai junalla.

Liuottamon ympäristöluvan mukainen toiminta Liuottamon kivilinjoille tuleva nikkelikivi jauhetaan ja liuotetaan kahdella eri liuotuslinjalla, joihin kuuluvat kaksivaiheiset atmosfääriliuotukset, joita tehostetaan kaksivaiheisella paineliuotuksella. Liuotus tehdään elektrolyysin happamalla paluuliuksella, rikkihapolla sekä hapella. Liuottamon prosessissa nikkelistä ja koboltista erotetaan kupari ja rauta. Kupari erotetaan prosessista kuparisulfidisakkana ja myydään kuparia edelleen jalostaville asiakkaille. Rauta erotetaan rautasakkana, joka läjitetään Torttilan läjitysalueelle. Tuotteena saatava nikkeliraakaliuos ohjataan liuospuhdistukseen (Co-uutto).

Uutto Liuottamolta tulevassa nikkeliraakaliuoksessa on merkittävämpänä epäpuhtautena kobolttia. Suurin osa liuottamon liuoksesta johdetaan kobolttiuuttoon, jossa koboltti poistetaan liuoksesta. Orgaaniseen liuokseen uutettu koboltti saadaan takaisinuuotossa talteen kobolttisulfaattiliuoksena, joka johdetaan kemikaalitehtaalalle kobolttikemikaalin tuotantoon. Osa kobolttiuutosta saadusta nikkeliliuoksesta johdetaan elektrolyysiin ja pelkistämöön jatkokäsiteltäväksi, osa liuoksesta johdetaan nikkeliuuttoon, jossa se puhdistetaan ja pumpataan kemikaalitehtaalalle.

Osa liuottamon liuoksesta ohjataan kalsiumuuttoon. Kalsiumuutossa uutetaan eri epäpuhtauksia orgaaniseen liuokseen, jotka saadaan takaisinuuotossa talteen metallikloridiliuokseen. Uuton metallikloridiliuoksen sisältämä vapaa suolahappo neutraloidaan ja sen sisältämät metallit saostetaan soodalla metallikarbonaattisakaksi, joka sijoitetaan Torttilan läjitysalueelle kaatopaikka-altaisiin.

Elektrolyysi Puhdistetun nikkeliliuoksen elektrolyyttinen saostaminen tehdään käyttämällä liukenemattomia lyijyanodeja.

Pelkistämö Nikkelipelkistämöllä tehdään kobolttivapaan nikkelpitoisen ammoniakki-liuoksen vetypelkistys panoksittain autoklaaveissa korkeassa lämpötilassa ja vetypaineessa. Syntynyt nikkelpulveri erotetaan liuoksesta sakeuttamalla ja suodattamalla.

Kemikaalitehdas

Kemikaalitehtaalla valmistetaan nikkelikemikaaleja: nikkelihydroksidia, nikkelihydroksikarbonaattia, nikkelisulfaattia, nikkelikarbonaattia, ja lisäksi kobolttisulfaattia. Yhtiöllä on lupa valmistaa myös nikkelikloridia, patterilaatuista nikkelihydroksidia ja uraanisakkaa. Prosessien raaka-aineena on puhdas nikkeli- tai kobolttisulfaattiliuos.

Yhtiö käyttää vuosittain tuotantoon kymmeniä tuhansia tonneja erilaisia kemikaaleja mm. rikkihappoa, ammoniakia, lipeää, happea, typpeä, vetyä, suolahappoa, soodaa. Kemikaalit tuodaan laitokselle rekka-autoilla tai junakuljetuksin.

NNH Oy:n laitoksen nestemäisten kemikaalien ulkosäiliöt ovat kaksoisvaippasäiliöitä. Säiliöillä on suoja-altaat, joiden tilavuus on suurempi kuin säiliön tilavuus. Tehtaiden lattiat on rakennettu siten, että kemikaalit voidaan häiriötilanteessa kerätä talteen.

NNH Oy:n suunnitteleman nikkeli tuotannon laajentamishankkeen kuvaus

Hankkeen tavoite

Laitoksen ensimmäisessä laajennusvaiheessa nikkeli tuotanto on tarkoitus laajentaa vuoden 2023 aikana ympäristöluvan mahdollistamalle tasolle < 90 000 t/a.

Laitoksen toisessa laajennusvaiheessa nikkelin tuotantomäärä on tarkoitus nostaa tasolle 140 000 t/a. Hankkeen toinen laajennusvaihe jakaantuu kahteen vaiheeseen: nikkeli tuotanto nostetaan ensin vuoteen 2025 mennessä tasolle <100 000 t/a ja vuoteen 2030 mennessä tasolle 140 000 t/a. Hankkeen tavoitteena on vastata mm. akku- ja sähköistymissektorin kasvavaan kysyntään. YVA-harkintamenettely koskee hankkeen toista laajennusvaihetta.

Hankkeen aiheuttamat muutokset NNH Oy:n laitoksen toimintaan:

Hankkeesta vastaavan mukaan suunnitellun hankkeen toteuttaminen toisessa vaiheessa edellyttää Suurteollisuuspuiston olemassa olevaan tuotantoon laajenemisen aiheuttamia muutoksia erityisesti raaka-aineiden logistiikassa ja käsittelyssä, liuotuksessa ja uutossa. Muutoksina toteutetaan mm.

- uusi liuottamorakennus sekä prosessisäiliöalue
- nykyisen uuton laajennus
- lisää lastauspaikkoja tuoteluokselle ja niille tarvittavat varastosäiliöt
- aktiivihiihtisuodattimia varten lisärakennus.

Suurteollisuuspuiston alueelle tulevien uusien rakennusten pinta-ala on noin 3000 m². Lisärakennukset eivät merkittävästi kasvata nykyistä rakennuspinta-alaa.

Tavoitteena on nykyisten prosessien laajentaminen, eivätkä suunnitelmat sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia aiemmissa toiminnoissa.

Uusi liuottamorakennus sekä prosessisäiliöalue Alueelle rakennetaan uusi nykyistä liuottamon prosessia vastaava kolmas liuotuslinja sekä prosessin tarvitsemat kiintoainesilot ja liuossäiliöt. Uuden liuottamon alueelta puretaan kuparisakan pakkaus ja varasto, jotka siirretään nykyisten tuotevarastojen alueelle, jotka puolestaan siirretään Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle rakennettavaan tuotevarastoon.

Uuton laajennus Lisääntyvän liuosmäärän ja laatutavoitteiden takia neste-nesteuuton puhdistuskapasiteettia kasvatetaan. Laajennus mahtuu nykyiseen rakennukseen. Lisäksi liuoksille rakennetaan aktiivihiilisuodatus uuteen rakennukseen.

Liuoslastauspaikka tuoteliuokselle ja niille tarvittavat varastosäiliöt Tuotannon laajennuksesta syntyvä tuoteliuos varastoidaan kolmessa 300 m³ liuossäiliöissä pelkistämön läheisyyteen sijoitettavan uuden autolastausaseman yhteydessä.

Raaka-aineiden varastointi Primääraaka-aineet pysyvät samana, mutta niiden määrät kasvavat tuotannon kasvun suhteessa. Lisäksi sekundääristen kierrätysmateriaalien määrä kasvaa. Tuotannon laajennus ei vaadi uusien kemikaalien käyttöönottoa. Laajennuksen myötä raaka-ainekonttien varastointiin tarvitaan lisää lämmintä varastotilaa nykyisen varaston läheisyyteen. Lisäksi tarvitaan lisää konttien käsittelytilaa.

Raaka-aineiden määrät Raaka-ainekulutus on noin 300 000 tonnia vuodessa tuotettaessa 140 000 t/a nikkelituotteita. Raaka-aineet ovat koostumukseltaan erilaisia kuin noin 10 vuotta sitten laaditussa ympäristölupahakemuksessa on arvioitu. Raaka-aineiden määrä ei kasva nykyisen ympäristöluvan määrästä.

Jäteraka-aineiden määrä on ollut hyvin vähäinen raaka-aineiden kokonaismäärään nähden (< 1000 t liuosta). Tulevaisuudessa kierrätysraaka-aineiden osuuden oletetaan kasvavan, mutta pysyvän nykyisen ympäristöluvan (300 000 t/a) rajoissa. Myöskään nykyisessä ympäristöluvassa lueteltuihin, raaka-aineiksi sallittuihin jättejakeisiin ei tällä hetkellä oleteta tulevan muutoksia.

Kemikaalimäärät Laajennus kasvattaa nestemäisten ympäristölle vaarallisten kemikaalien teoreettista maksimimäärää alueella (35–45 %). Uudessa Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle rakennettavassa tuotevarastossa tullaan varastoimaan myös tuotannon tarveaineita kuten prosessi- ja laboratoriokemikaaleja. Suunnittelussa huomioidaan Euroopan komission 2006 julkaisema varastoinnin BREF-dokumentti (Emissions from Storage) ja sen kuvaus päästöjen estämisen ja vähentämisen periaatteista vaarallisten aineiden varastoinnissa.

Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle suunniteltu tuotevarasto

NNH Oy on esittänyt rakentavansa Suurteollisuuspuiston ja pohjavesialueen ulkopuolelle ja vt 2 eteläpuolelle uuden tuote- ja tarveainevaraston. Uuden tuotevaraston rakennuksen pinta-ala on noin 20 000 m². Tuotevarastolla tullaan varastoimaan NNH Oy:n vaaralliseksi luokiteltuja kiinteitä lopputuotteita sekä tuotannon tarveaineita. Vuositasolla tuotevarastolla tullaan varastoimaan tuotteita arviolta 100 000 t. Varaston kerakapasiteetti on <15 000 t ja se muodostuu kiinteistä vaaralliseksi luokitelluista NNH Oy:n lopputuotteista (noin 12 000 t) ja tuotannon tarveaineista. NNH Oy on 14.2.2022 ELY-keskukselle esittämässään lisätiedossa arvioinut tuotevarastolla varastoitavia kiinteitä ja nestemäisiä kemikaaleja (tarveaineita). Tuotevarastolla on tarve varastoida myös vaaralliseksi luokiteltuja nestemäisiä kemikaaleja. Nestemäisiä tarvekemikaaleja varastoidaan IBC-konteissa eikä kemikaaleja varsinaisesti käsitellä varastolla.

Uuden tuotevaraston alustavien suunnitelmien mukainen etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin on noin 50 m. Lopullisia suunnitelmia varaston sijoittelusta ei vielä ole, mutta suunnittelussa tullaan huomioimaan lähellä oleva asutus. Tuotevaraston alueella on voimassa oleva yleiskaava, mutta ei asemakaavaa.

NNH Oy on esittänyt 18.2.2022 ELY-keskukselle lähettämällään lisätiedolla, ettei tuotevarasto kuulu YVA-harkintamenettelyssä olevaan hankekokonaisuuteen.

Esitys hankkeen ennakoiduista ympäristövaikutuksista ja niiden vähentämiskeinoista

Melu Laitos tullaan suunnittelemaan siten, että laitoksen normaalissa toiminnassa melu lähimpien asuntojen kohdalla ei ylitä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 melutason ohjearvoja. Asuinalueilla melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Merkittävimmät uudet melulähteet ovat jäähdytysvesitornit, liuottamon kohdepoistojen puhallin ja jauhatusmyllyt. Putkistot ja lisääntyvä liikenne lisäävät melukuormitusta.

Nykyisten jäähdytysvesitornien JVT101, JVT102, JVT103 ja JVT104 rinnalle tulee kolme uutta jäähdytystornia. Jäähdytysvesitornit tulevat sijoittumaan uuden liuottamorakennuksen taakse kaupungin suunnasta katsottuna. Jäähdytysvesitornit on varustettu meluseinällä.

Kohdepoistojen puhallin sijoittuu ulos ja on suuri melunlähde. Melua voidaan hallita koteloimalla suodattimen puhallin. Tämän hetken sijoittelussa pussisuodatin on myös sijoitettu uuden rakennuksen tehtaanpuoleiselle seinustalle, joten melun suhteellinen johtuminen kaupunkiin päin vaimenee.

Suurimmat prosessin melunlähteet ovat jauhatusmyllyt, kaasuvirtausten säätö ja putkistot. Nämä prosessilaitteet sijoittuvat hallin sisätiloihin. Harvinaisempia melutapah-tumia ovat varoventtiileiden ulospuhallukset.

Hankkeen ennakoidut vaikutukset melutasoon Tavoitteena on, ettei toiminnasta aiheudu valtioneuvoston asetuksen (993/1992) mukaisten ohjearvojen ylityksiä normaali-toiminnassa. Melua voidaan ehkäistä laitevalinnoin, laitteiden sijoittelulla ja melua aiheuttavien laitteiden eristämällä.

Ilmapäästöt Uuden liuottamon mahdolliset ilmapäästölähteet ovat reaktorit, sakeuttimet, autoklaavit ja pusku- sekä muut säiliöt (hönkäkaasut) sekä raaka-aineen käsittely (hiukkaspäästöt). Ilmapäästöt estetään pesureiden ja pussisuodattimien käytöillä.

Uuteen prosessiin tulee reaktoreita, sakeuttimia, autoklaaveja ja näiden puskusäiliöitä ja muita säiliöitä. Voimakkaiden sekoitusten ja kaasukäytön (O₂, N₂) prosessilaitteiden, kuten reaktoreiden ja autoklaavien poistokaasuihin saattaa joutua liuosroiskeita. Autoklaavin puskuissa muodostuu paisuntahöyryä, johon saattaa joutua liuosroiskeita.

Kaikkien reaktoreiden, säiliöiden, autoklaavien ja poistokaasut / höyryt johdetaan pesurille. Pesurilla poistokaasut pestään vastavirtapesulla höyryistä lauhdutetulla vedellä tai makealla vedellä.

Hiukkaspäästöjä aiheutuu eniten raaka-aineiden käsittelystä ja siirtelystä. Tuotannon laajennuksessa raaka-aineiden käsittelyä siirtyy enemmän suljettuun sisätilaan Pulppaamolle, jolloin raaka-aineiden pölynhallinta paranee.

Raaka-aineen kuormauksessa ja hihnojen pudotuksessa aiheutuvaa pölyämistä ohjataan ja rajoitetaan kohdepoistoimuilla: kuormaussuppilon ympäriltä ja hihnojen pudotuksista kohdepoistot ohjataan pussisuodattimille.

Uuton VOC-päästöt eivät tule kasvamaan merkittävästi. Nykyiset VOC-päästöjen lu-parajat tulevat riittämään laajennuksen jälkeenkin.

Hankkeen ennakoidut vaikutukset ilmanlaatuun Laajennus ei lisää hajapölypäästöjä. Suunniteltujen toimintojen muutosten osalta raaka-aineiden käsittely tulee siirtymään sisätiloihin. Prosessipäästöjä ehkäistään pesureilla ja pussisuodattimilla. Uuton VOC-päästöt eivät tule kasvamaan merkittävästi.

Vesipäästöt Liuottamolla ei synny prosessijätevesiä. Liuottamon jäähdytysvesitornien ulospuhallusvedet (yhteensä noin 30 m³/h) sekä alueen hulevedet johdetaan BOHA Oy:n jätevedenpuhdistamolle, joka raportoi vesistökuormitusta koskevat vuosittaiset tiedot. Uuton laajennuksen ei arvioida vaikuttavan vesikuormitukseen. Uuden säiliö-alueen ja lastauspaikan hulevedet johdetaan NNH Oy:n omalle vedenpuhdistamolle. Laajennuksen johdosta vesipäästörajoihin ei ole tarvetta hakea muutosta.

Hankkeen ennakoidut vesistövaikutukset Liuottamolla ei synny prosessijätevesiä ja jäähdytysvesillä on suljettu kierto. Jäähdytysvesitornien ulospuhallusvedet sekä alueen hulevedet johdetaan BOHA Oy:n jätevedenpuhdistamolle. Laajennukset liuottamon toiminnassa eivät lisää merkittävästi nykyistä vesistökuormitusta tai -vaikutuksia.

Hankkeen ennakoidut vaikutukset maaperään ja pohjaveden laatuun, riskit

Normaalitoiminnassa laitoksen uusista toiminnoista ei arvioida aiheutuvan sellaisia päästöjä, jotka voisivat vaikuttaa maaperän tai pohjaveden laatuun.

Mahdollisten häiriötilanteiden, kuten vuotojen varalta uudet tuotantotilat, säiliöalueet ja lastauspaikat rakennetaan kaksinkertaisen suojauksen vaatimusten mukaisesti.

Uudet tuotanto-, lastaus- ja säiliövarastoalueet rakennetaan kaksinkertaisen suojauksen vaatimusten mukaisesti, jolla ehkäistään vaikutukset maaperään ja pohjaveteen.

Jätteet Tuotannosta syntyy merkittävimpana jätejakeena prosessisakkoja; rautasakkoja sekä metallikarbonaattisakkaa. Sakkamäärät vaihtelevat raaka-aineiden koostumuksen mukaan. Sakat sijoitetaan Torttilan kaatopaikalle yhtiön kaatopaikkaltaisiin.

Muodostuvien ja tuotannon laajennuttua arvioitujen prosessisakkojen (rautasakat ja metallikarbonaatti-sakat) määrät on esitetty taulukossa 1. Taulukossa on esitetty myös tuotannon laajentamisen vaikutus muodostuvien prosessisakkajätteen määrään. Nykyisin toiminnassa olevat jätealueet riittävät lähivuosien tarpeisiin.

Vaaralliseksi luokitellut prosessisakkamäärät kaksinkertaistuvat.

Taulukko 1. Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n nykyisessä toiminnassa syntyvät ja tuotannon laajentamisen (hankkeen toteutumisen) jälkeen arvioidut jätemäärät

Sakkajae	EWC-koodi	Nykyisin muodostuva jätemäärä (t/a, kuivapainona)	Tuotannon laajentuminen, jätemäärä (t/a, kuivapainona)
Rautasakka	11 02 07*	4 407	7 200–9 600
Metallikarbonaattisakka	11 02 07*	100	170–230

Tähdellä (*) merkityt luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi.

Hankkeen ennakoidut vaikutukset jätemääriin Tuotannon laajentaminen kasvattaa prosessisakkojen määriä, mutta vaikutukset jätteiden määrien kasvusta eivät kasva nykytoimintaan nähden. Nykyiset jätealueet riittävät lähivuosien tarpeisiin.

Liikenne Primääri- ja raaka-aineet tulevat alueelle junakuljetuksina (2 konttia/vaunu). Tuotantoon vastaanotettujen raaka-aineiden määrä vuonna 2020 oli 4 400 konttia. Laajennuksen myötä laitoksen käyttämien raaka-aineiden määrä kasvaa toisessa nikkelintuotannon laajennusvaiheessa (>100 000 t/a) maksimissaan noin 9 000 konttiin/a.

Lipeän määrän kasvaessa lipeäautoliikenne tulee lisääntymään. Rikkihappo ja kaasut toimitetaan putkea pitkin. BASFin akkumateriaalitehtaan käynnistyessä liuostoimitukset BASFille tapahtuvat putkisilta pitkin, mutta jatkossa liuostoimituksia tullaan tekemään autolla tai junalla myös muille asiakkaille. Tämänhetkinen arvio on noin 10 ajoneuvoyhdistelmää vuorokaudessa.

Tuotannon laajentamisen myötä tehdasalueen sisäinen liikenne kasvaa, mm. raaka-aineiden ja kuparisakan siirtojen osalta.

Hankkeen ennakoidut vaikutukset liikenteeseen Tuotannon laajentamisen myötä tehdasalueen sisäinen liikenne kasvaa, myös konttien ja kuparisakan siirtojen osalta. Nämä siirrot on suunniteltu siirrettävän tulevaisuudessa rakennettavalle Suurteollisuuspuiston kehätielle, jolloin tehdasalueen sisäisiä kuljetusreittien riskit vähenevät.

Uuden tuotevaraston siirtäminen Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle, Valtatie 2 eteläpuolelle, vähentää Suurteollisuuspuiston alueelle suuntautuvaa raskaiden ajoneuvojen liikennettä. Raskasliikenne siirtyy Valtatieltä 2 kohti uuden tuotevaraston suunniteltua sijaintia lisäten ko. alueen liikennettä ja alueeseen kohdistuvia vaikutuksia.

VAK-aineiden kuljetusmäärät tehdasalueelta tulevat kasvamaan, mutta kasvava liikenne ohjataan Torttilantien kautta valtatie 2:lle pois Harjavallan keskustasta.

Hankkeen vaikutukset toiminnan ympäristöriskeihin

Toiminnan laajentamisen suunnitelmat pitävät sisällään nykyisten prosessien laajentamisen, eivätkä sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia toimintoihin.

Tuotannon laajentamisen myötä prosessiturvallisuuden HAZOP (vaara- ja käytettävyystudkimus) ja riskitarkastelut tullaan päivittämään. Käytettävät kemikaalit ja toiminta säilyvät samantapaisena, joten prosessin riskeihin ei arvioida tulevan merkittäviä muutoksia. Uusi laitos suunnitellaan nykyprosessista olevan tietämyksen perusteella ja riskejä pystytään vähentämään.

Toimintojen keskeisimpiä ympäristöriskejä ovat mahdolliset riskit orsiveden ja pohjaveden laadulle kemikaalivuotojen yhteydessä. Riskeihin varaudutaan noudattamalla kansallista lainsäädäntöä ja ohjeistuksia kemikaalien käytöstä ja varastoinnista pohjavesialueille. Suunnitellut tekniset rakenteet, teknisten järjestelmien kunnossapitosuunnittelu, hälytysjärjestelmät ja niiden tarkkailu sekä työohjeet toteutetaan vaatimusten mukaisesti, jotta suunnitellut laajennukset voidaan toteuttaa ilman kohonnutta riskiä alueen pohjaveteen.

VAK-aineiden kuljetusmäärät kasvavat. Kasvava liikenne ohjataan Torttilantien kautta vt 2:lle pois Harjavallan keskustasta. Uudet vaarallisten aineiden lastaus- ja purkupaikat suunnitellaan pohjavesialueelle annettujen ohjeistuksien mukaisesti.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Harjavallan Suurteollisuuspuiston läheisyydessä on muitakin hankkeita, joista on laadittu tai ollaan laatimassa ympäristövaikutusten arvioinnit. NNH Oy:n tuotantoon jossain määrin liittyviä hankkeita ovat viime vuosilta BASF akkumateriaalitehdas ja Fortum CrisolteQ sekä nyt käynnissä oleva STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitos. Lisäksi suunniteltu tuotannon laajennus edellyttää lisäraiteita Harjavallan ratapihalle. Ratapihan laajennuksesta on käynnistetty hanke Väyläviraston kanssa.

Oleellisin yhteisvaikutus muiden käynnissä olevien hankkeiden kanssa on liikennemäärien kasvu. Liikenteen lisäys kohdistuu enimmäkseen Torttilantielle, 2-tien ja tehdasalueen välille. Norilsk Nickel Harjavallan uuden tuotevaraston siirtäminen Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle, Valtaväylän 2 eteläpuolelle tosin vähentää Suurteollisuuspuiston alueelle suuntautuvaa raskaiden ajoneuvojen liikennettä.

Liikenteen kautta laitoksista syntyy myös ilmanlaadullisia yhteisvaikutuksia. Liikenteen ilmanlaatuvaikutukset rajoittuvat kuitenkin tiealueille ja niiden välittömään läheisyyteen, eikä niiden arvioida vaikuttavan merkittävästi alueen ilmanlaatuun.

Hankkeesta aiheutuvat yhteisvaikutukset muiden alueella käynnissä olevien hankkeiden kanssa arvioidaan myöhemmin tarkemmin, jos YVA-menettelyn soveltaminen katsotaan tarpeelliseksi.

ASIAN KÄSITTELY

Kuuleminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kuullut Harjavallan kaupunkia, Nakkilan kuntaa ja Satakuntaliittoa ennen ratkaisun tekemistä.

Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunta 26.1.2022 totesi, ettei se näe tarpeen soveltaa hankkeeseen YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. Hanke ei todennäköisesti aiheuta laadultaan tai laajuudeltaan YVA-laissa mainittuja merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Toiminnan laajentamista koskevat suunnitelmat pitävät sisällään nykyisten prosessien laajentamista, eivätkä siten sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia aiemmissa toiminnoissa. Hanke edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristöluvan muuttamismenettelyä, jossa hankkeen ympäristövaikutukset pystytään käsittelemään riittäväällä tarkkuudella ja laajuudella. Muutoksista aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä pystytään ehkäisemään ja lieventämään lupamääräyksillä.

Nakkilan kunnanhallitus 24.1.2022 totesi, ettei NNH Oy:n nikkeli tuotannon laajentamishankkeella ole merkittäviä ympäristövaikutuksia Nakkilan alueella. Hankkeen merkittävimmät vaikutukset ja -riskit ovat suurteollisuuspuiston lähialueella Harjavallassa. ELY-keskuksen päätös YVA-lain mukaisesta vaikutusten arvioinnin tarveharkinnasta on tehtävä ensisijaisesti lähialueen näkökulmasta.

Satakuntaliitto 28.1.2022 korostaa lausunnossaan, että päätöksessä tulee ottaa huomioon hankkeen koko sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Hankkeen vaikutusalueen ympäristön herkkyyttä tarkasteltaessa on otettava huomioon erityisesti nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö.

NNH Oy on arvioinut suunniteltujen toimintojen aiheuttamia muutoksia ympäristövaikutuksiin ja ympäristöriskeihin. Toiminnan laajentamista koskevat suunnitelmat pitävät sisällään nykyisten prosessien laajentamista, eivätkä sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia aiempiin toimintoihin.

Hankkeen merkittävimmät muutokset liittyvät liikenteen kasvamiseen. Tehdasalueen sisäinen liikenne kasvaa, mukaan lukien konttien ja kuparisakan siirrot, jotka on suunniteltu siirrettävän tulevaisuudessa rakennettavalle Suurteollisuuspuiston kehätielle, jolloin tehdasalueen sisäisiä kuljetusreittejä saadaan riskittömämmiksi. Uuden tuotevaraston siirtämiseksi Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle, vt 2 eteläpuolelle, todetaan vähentävän Suurteollisuuspuiston alueelle suuntautuvaa raskaiden ajoneuvojen liikennettä. Raskasliikenne siirtyy vt 2 kohti uuden tuotevaraston suunniteltua sijaintia lisäten ko. alueen liikennettä ja alueeseen kohdistuvia vaikutuksia. Vaarallisten aineiden kuljetusmäärät kasvavat, mutta kasvava liikenne ohjataan Torttilantien kautta 2-tielle pois Harjavallan keskustasta. Tehdasalueella uudet vaarallisten aineiden lastaus- ja purkupaikat suunnitellaan pohjavesialueelle annettujen ohjeistuksien mukaisesti.

Liikenteen kasvamisesta aiheutuvia vaikutuksia on vaikea arvioida, joten ennen YVA-tarvetta koskevaa päätöksentekoa on syytä selvittää esitettyä tarkemmin liikenteen kasvamiseen liittyviä järjestelyjä, vaikutuksia ja niiden toteuttamisaikataulua. Lisäksi arvioinnin pohjana olevassa asiakirjassa käsiteltyjä ympäristövaikutuksia on syytä täydentää myös asutuksen osalta ja samalla tulee täydentää ympäristöriskien arviointia. Tämä edellyttää mm. yleis- ja asemakaavaa koskevan tietojen täydentämistä suunniteltuja toimia koskevan alueen ympäristössä. Satakuntaliitto kiinnittää huomiota, että YVA-tarveharkintaa koskevaa asiakirjaa tulee täydentää tuotevarastoa koskevilla kaavaviedoilla ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuotevaraston lähellä oleva asutus. Lausunnolla olevan asiakirjan mukaan tuotevarastolla tullaan varastoimaan kiinteitä vaaralliseksi luokiteltuja lopputuotteita sekä tuotannon tarveaineita.

Satakuntaliitto toimitti lausuntonsa liitteenä Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartan, josta ilmenee hankealueen sijoittumisaluetta ja sen ympäristöä koskevat maakuntakaavatasoiset kaavamerkinnot. Satakuntaliitto kiinnitti huomiota, että lausuntopyynnön liitteenä oleva aineisto koskien Satakunnan maakuntakaavoitusta on puutteellinen siltä osin, että aineistossa on esitetty pelkästään Satakunnan maakuntakaava. Tältä osin aineistoa tulee täydentää alueen jatkosuunnittelussa Satakunnan vaihemaakuntakaavaa 1 ja 2 koskevilla tiedoilla.

Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n toimittamat lisätiedot

14.2.2022 NNH Oy toimitti ELY-keskukselle arvion suunnitellussa tuotevarastossa varastoitavien kiinteiden ja nestemäisen tarvekemikaalin määrästä ja laadusta

18.2.2022 NNH Oy toimittama täydennystieto suunnitellun tuotevaraston kuulumisesta YVA-päätösmenettelyyn

YVA-tarveharkintapyynnön aiheena on NNH Oy:n nikkelituotannon laajentaminen Harjavallan Suurteollisuuspuistossa ja se sisältää nykyisen Suurteollisuuspuiston alueelle suunnitellut muutokset nikkelituotannon kasvattamiseksi ja uuden suunnitellun tuotevaraston suunnitelmat noin 2 km kuljetusetäisyydelle Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle. Nikkelituotannon laajennusta koskevien rakennusten sijainnit Suurteollisuus-

puistossa sekä tuotevaraston sijainti Suurteollisuuspuiston ulkopuolella on esitetty (liitteet 1 ja 2). NNH Oy on suunnitellut tuotevaraston rakentamista Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle erillisenä hankkeena. Tavoitteena uudessa tuotevarastossa on saada kuivat tuotteet yhteen nykyaikaiseen varastointipaikkaan ja luopua samalla useammasta erillisestä varastointipaikasta.

Uusi tuotevarasto on suunniteltu sijoitettavan Suurteollisuuspuiston ja pohjavesialueen ulkopuolelle ja sen enimmäisvarastointikapasiteetin arvioidaan olevan < 15 000 tonnia. Tuotevarastolla on suunniteltu varastoitavan pääasiassa kiinteitä, vaaralliseksi luokiteltuja lopputuotteita (suursäkeissä) sekä tuotannon tarveaineita (kontit/tynnyrit). Tuotevarastolle ei rakenneta kiinteitä nestesäiliöitä. Nestemäiset uuttokemikaalit varastoidaan IBC-konteissa.

Suurteollisuuspuistossa on nykyisin osa tuotteista varastoituna, mistä luovuttaessa saadaan tilaa tuotannolle. Suurteollisuuspuiston alue on jo nykyisellään hyvin ahdas, eikä toiminnan laajentamiselle ole juuri tilaa. Toiminnot, joiden ei ole tarpeellista olla tuotantoprosessin välittömässä läheisyydessä pyritään uudelleensijoittamaan. Näihin toimintoihin lukeutuu myös tuotevarasto.

Harjavallan kaupungin tavoitteena on saada suunnitellun uuden tuotevaraston asemakaava valmiiksi kesäkuussa 2022. Uuden tuotevaraston rakentamisen aloittamista suunnitellaan vuoden 2022 ja 2023 vaihteeseen, jotta tilaa vapautuisi Suurteollisuuspuiston alueelta nikkeli tuotannon laajentamiselle.

Nikkelituotannon ja tuotevaraston välinen yhteys

Tuotannon kaksivaiheinen laajentaminen koskee nestemäisten lopputuotteiden vuosituotannon kasvua. Nämä nestemäiset tuotteet eivät kulje uuden tuotevaraston kautta, vaan uudessa tuotevarastossa varastoidaan muita edellisessä kappaleessa mainittuja lopputuotteita ja tarveaineita.

Uusi tuotevarasto on rakennettava ennen laajennushanketta, jotta nikkeli tuotannon laajennukselle saadaan tilaa Suurteollisuuspuiston alueella. Nykyinen kuparisakan välivarasto ja pakkaushalli puretaan pois uuden liuottamorakennuksen paikalta. Uusi kuparisakan välivarasto ja pakkaushalli sijoitetaan nykyisen tuotevaraston alueelle. Jatkossa nykyisen tuotevaraston tilat käytetään kuparisakka-akki-ien varastointiin.

Uudelle tuotevarastolle tullaan hakemaan erillinen ympäristölupa ja kemikaalilupa. Lupahakemukset jätetään syksyllä 2022, jotta tuotevarastolle saadaan luvat vuoden 2023 aikana. Tavoite on ottaa tuotevarasto käyttöön vuoden 2024 alkupuolella.

Tuotannon laajennuksen tasolle 140 000 t/a on suunniteltu puolestaan olevan käynnissä kesällä 2025, mistä johtuen rakentaminen tulisi aloittaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Ympäristölupahakemus tulisi jättää viranomaiselle keuhällä 2023 ja tavoitteena on saada ympäristölupapäätös vuoden 2024 aikana.

Täten aikataulu edellyttää tuotevaraston luvitusta erillään tuotannon laajentamisesta.

Jos NNH Oy:n nikkeli tuotannon laajennus tasolle 140 000 t/a vaatii YVA-menettelyn, esitämme, että tuotevarastoa ei sisällytetä tähän YVA-kokonaisuuteen. Tuotevarastossa ei varastoida tuotannon laajennuksen myötä lisääntyviä nestemäisiä lopputuotteita, vaan kiinteitä lopputuotteita. Tuotevarasto eroaa toiminnallisuutensa lisäksi myös aikataulullisesti nikkeli tuotannon laajennushankkeesta.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arvioinnin tarvetta koskevan päätöksen tausta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan YVA-lain (252/2017) nojalla hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, ovat määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 mom.)

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen (277/2017) 1 §:ssä. (YVA-laki 3 § 3 mom.)

Norilsk Nickel Harjavalta Oy (NNH Oy) on pyytänyt ELY-keskukselta YVA-lain 13 §:n mukaista päätöstä yksittäistapauksessa siitä, tuleeko yhtiön suunnittelemaan nikkelin-tuotannon laajentamishankkeeseen soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 12 nojalla.

Hankkeesta vastaavan tulee toimittaa YVA-lain 12 §:n mukaisesti ELY-keskukselle tarvittavat tiedot suunnitelmastaan hankkeesta päätöksenteon perusteeksi. YVA-päätöksenteossa tarpeellisista tiedoista on säädetty YVA-asetuksen 1 §:ssä. NNH Oy on toimittanut YVA-lain 12 §:n mukaisesti riittävät tiedot YVA-päätöksen tekemiseksi 15.12.2021, 14.2.2022 ja 18.2.2022 lähetetyillä asiakirjoilla. ELY-keskuksen tulee hallintolain (343/2013) 31 §:n nojalla huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot. ELY-keskus on kuullut YVA-lain 6 §:n nojalla Satakuntaliittoa, Harjavallan kaupunkia ja Nakkilan kuntaa.

ELY-keskus on tehnyt tämän YVA-lain mukaisen päätöksen hankkeesta vastaavalta saamiensa tietojen, kuulemisessa saamiensa tietojen ja ELY-keskuksen hallussa olevien tietojen, kuten olemassa olevan teollisen toiminnan valvontatietojen, vaikutusalueita koskevien paikkatietoaineistojen ja muun asiantuntijatiedon perusteella.

ELY-keskus on tehnyt YVA-lain 3 §:n 3 mom:n nojalla ratkaisunsa, että NNH Oy:n nikkelin-tuotannon laajentamishankkeeseen, jossa nikkelin tuotanto on yli 90 000 t/a ja alle 140 000 t/a, tulee soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskus on arvioinut NNH Oy:n nikkelin-tuotannon laajennushankkeen (*laajennushanke*) YVA-menettelyn tarvetta YVA-lain liitteessä 2 mukaisten kriteerien pohjalta. ELY-keskus on kiinnittänyt huomiota erityisesti siihen, aiheutuuko NNH Oy:n laajennushankkeesta todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain liitteen 1 mukaisiin hankkeisiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Hankkeen ominaisuudet

Muutoshanke ja sen koko

NNH Oy suunnittelee Harjavallan kaupungin Suurteollisuuspuistossa olemassa olevan nikkelintuotantolaitoksensa tuotannon laajentamista. Laajennushanke on jaettu kahteen vaiheeseen, josta ensimmäinen vaihe, nikkelintuotannon laajentaminen 90 000 t/a voidaan toteuttaa laitoksen olemassa olevan Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) 10.12.2014 antaman ympäristöluvan nojalla.

YVA-lain mukainen päätös koskee hankkeen laajennusta siltä osin, kun laitoksen nikkelintuotanto lisääntyy yli 90 000 t/a ja tuotanto on korkeintaan 140 000 t/a.

Merkittävimmät NNH Oy:n tuotannon muutokset laajennushankkeen toisessa vaiheessa edellyttävät Suurteollisuuspuistossa hankkeesta vastaavan esityksen mukaan:

- liuottamon laajentamista ja uuden liuottamorakennuksen (noin 3000 m³) (kolmas liuotuslinja) rakentamista,
- nykyisen uuton laajentamista,
- lisärakennusta aktiivihiilisuodattimia varten, uusien lastauspaikkojen ja niille varastosäiliöiden rakentamista.

Tuotannon muutoksen arvioidut vaikutukset raaka-aineisiin, käytettyihin kemikaaleihin:

- muutoksessa prosessikemikaalien määrien arvioidaan lisääntyvän 35–45 %, mutta uusia kemikaaleja ei oteta tuotannossa käyttöön,
- käytettyjen raaka-aineiden määrä lisääntyy suhteessa tuotannon lisääntymiseen, mutta ei nouse ympäristöluvan mukaisesta määrästä 300 000–500 000 t/a,
- jäteperäisten raaka-aineiden (sekundaaristen intermediaattien) määrän arvioidaan lisääntyvän, mutta se ei nouse ympäristöluvan määrästä 300 000 t/a.

Lisäksi NNH Oy laajennushanke edellyttää Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle

- uuden tuotevaraston (noin 20 000 m²) rakentamista.

NNH Oy:n laitokselle on toteutettu aiemmin kolme erillistä YVA-menettelyä. ELY-keskus kuitenkin on tätä päätöstä tehdessään todennut, että aiemmin hankealueella toteutetut YVA-menettelyt eivät sisällä nikkelintuotantoa nyt hankkeessa esitetystä laajuudessa tai eivät varsinaisesti koske nikkelintuotantoa.

ESAVI:n NNH Oy:lle myöntämän ympäristöluvan nojalla laitos voi tuottaa nikkelituotteita 60 000–90 000 t/a. Yhtiö on ilmoittanut ELY-keskukselle, että sen keskimääräinen laitoksen nikkelituotteiden tuotanto on noin 65 000 t/a. Yhtiön ELY-keskukselle vuosittain toimittamien ympäristöluvan valvontaraporttien mukaan vuodesta 2015 vuoteen 2020 nikkelintuotanto on kasvanut noin 43 400 tonnista noin 63 400 tonniin.

Ympäristöluvan nojalla NNH Oy voi käyttää raaka-aineita nikkelintuotantoon 300 000 - 500 000 t/a. Yhtiö on ilmoittanut, että keskimäärin laitos on käyttänyt raaka-aineita tuotantoonsa 120 000 t/a. Yhtiöllä on myös lupa hyödyntää toiminnassaan jätteeksi luokiteltuja raaka-aineita (ns. sekundäärisiä intermediaatteja) enintään 300 000 t/a. Sekundäärisiä jäteraaka-aineita yhtiö on ilmoittanut käyttäneensä tähän mennessä vähän, noin 1 000 t/a. Yhtiö on ilmoittanut, ettei sillä ole tarvetta lisätä luvassa todettua raaka-ainemäärää tai jätteeksi luokiteltujen raaka-aineiden määrää.

NNH Oy on ilmoittanut käyttävänsä vuosittain kymmeniä tuhansia tonneja prosessikemikaaleja. Kemikaalien määrän on arvioitu lisääntyvän laajentamishankkeen myötä 35–45 %.

ELY-keskus toteaa, että NNH Oy:n tosiasiallinen nikkelintuotanto on ollut tähän saakka enimmillään noin 70 % ympäristöluvan maksimimäärästä. Myös raaka-aineiden tai sekundääristen raaka-aineiden käyttö on ollut selvästi ympäristöluvassa todettua maksimimäärää vähäisempää. Edellä todetun perusteella ELY-keskus toteaa, ettei sille ole valvovana viranomaisena kertynyt tietoa NNH Oy:n laitoksen nikkelintuotannon päästöistä tai ympäristövaikutuksista nikkelintuotannon tasolla 90 000 t/a, vaan valvontatietoa on nikkelintuotannosta, joka on ollut luvassa määriteltä tasoa vähäisempää.

YVA-lain liitteen 1 kohdan 4b) mukaan YVA-menettelyä edellytetään aina sellaisilta uusilta *laitoksilta, jossa tuotetaan muita kuin raakautametalleja malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyyttisillä menetelmillä*. YVA-lain liitteen 1 kohta 4b) ei sisällä eksaktia tuotantomäärää tai muuta kuvausta laitoksen toiminnasta (mm. teollinen mittakaava).

NNH Oy:n suunnitteleman laajennushanke 140 000 t/a tarkoittaisi noin 55 % tuotannon lisäystä ympäristöluvan mukaiseen nikkelintuotannon tasoon (90 000 t/a). ELY-keskus toteaa, että NNH Oy:n Harjavallan Suurteollisuuspuistossa oleva nikkelintuotanto on nykyisessä mittakaavassa laajaa ja merkittävää teollista tuotantoa.

Hankkeen sijainti ja maankäyttö

NNH Oy:n laitosalue sijaitsee Harjavallan kaupungin Suurteollisuuspuistossa. Laitoksen suunnittelema laajennushanke on tarkoitus toteuttaa samalle alueelle (Liite 1).

NNH Oy suunnittelee lisäksi uuden tuotevaraston rakentamista Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle, valtatie 2 (vt 2) lounaiseteläpuolelle (Liite 2).

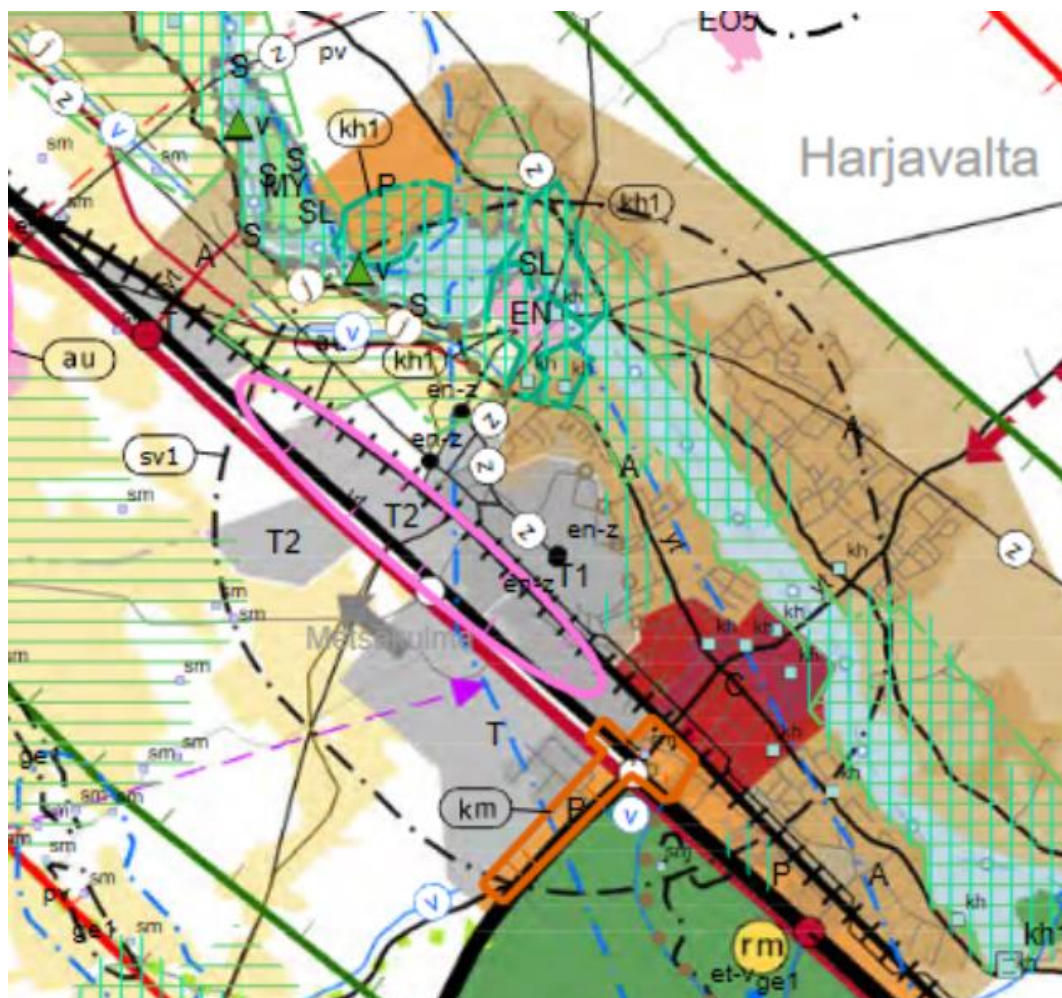
Satakunnan kokonaismaakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat

NNH Oy:n hankesuunnitelmassa on esitetty selvitys Satakunnan kokonaismaakuntakaavasta (lainvoimainen 13.3.2013). Satakunnan maakuntaliitto on antamassaan lausunnossa todennut, että NNH Oy:n esittämät maakuntakaavoitusta koskevat tiedot ovat puutteelliset.

ELY-keskus toteaa, että Satakunnassa ovat voimassa kokonaismaakuntakaavan lisäksi myös vaihemaakuntakaavat 1 (lainvoimainen 6.5.2016) ja 2 (lainvoimainen 17.5.2019). Kuvassa 1 on esitetty ote Satakunnan maakuntakaavayhdistelmästä (epävirallinen).

Vaihemaakuntakaava 2 on myös osin muuttanut kokonaismaakuntakaavan merkintöjä ja määräyksiä. Vaihemaakuntakaavassa 2 on esitetty mm. maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö "Outokummun ja Kemiran asuntoalueet", jonka alueelle suunniteltu NNH Oy:n suunnittelema uusi liuottamorakennus karttatarkastelun pohjalta osuu (kartalla vihreä pystyviivoitus). Nämä suunnittelualueen ympäristön herkkyyttä koskevat tiedot puuttuvat NNH Oy:n hanke-esityksestä. Maakuntakaavan velvoittavat vaikutukset tulee ottaa suunnittelussa huomioon. YVA-menettelyssä tulee selvittää, onko laajennushanke toteutettavissa Satakunnan kokonaismaakuntakaavan ja vaihemaakuntakaavojen 1 ja 2 määräysten mukaisesti.

Kuva 1 Ote Satakunnan maakuntakaavayhdistelmästä (epävirallinen).

Harjavallan Suurteollisuusalueen asemakaava

NNH Oy on esittänyt suunnitelmaansa, että se rakentaa Suurteollisuuspuistoon uuden liuottamorakennuksen. Suunniteltu rakennus on suuri (noin 3 000 m²) ja kaavatarkastelun pohjalta vaikuttaa siltä, että rakennus voidaan joutua sijoittamaan osittain asemakaavan (Harjavalta, asemakaavan muutos, kaupunginosa 203 Torttila, kortteli 51, tontti 37, vahvistettu 27.5.2003) kaavamerkinnän T-8 tarkenteen *akt*-alueelle. Kyseinen kaavamerkintä *akt* rajoittaa rakentamisen laatua. Mikäli rakentaminen ei olisi asemakaavan mukaista, jouduttaisiin hakemaan poikkeamista asemakaavasta (kuva 2). ELY-keskus kiinnittää huomiota myös siihen, että liuottamorakennuksen itäpuolella oleva asemakaavoitettu asuinalue sijaitsee varsin lähellä ja asumisalueen hyvän laadun säilyttämiseksi on voimassa olevissa maankäytön suunnitelmissa määräyksiä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Kuva 2. Suurteollisuuspuistoon suunnitellun nikkelintuotannon laajennusaluetta koskevan alueen asemakaavan (27.5.2003) ote ja kaavamerkinnän T-8 määräys.

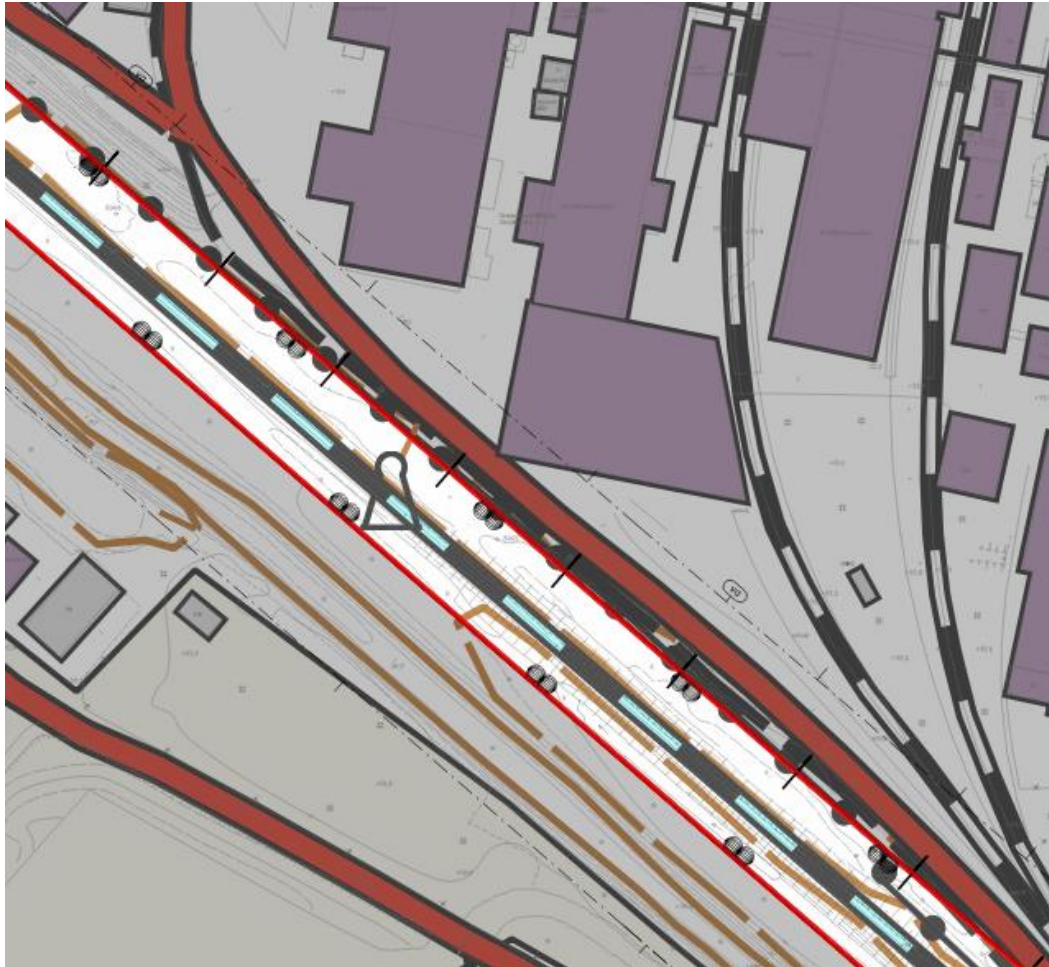

Kuvassa esitetyn asemakaavan merkintä T-8 todetaan mm.

akt rakennusalueelle saa sijoittaa vain toimistorakennuksia, terveydenhuoltoa, ruokailua, virkistystä, kiinteistön hoitoa, paikoitusta, vartiointia ja muuta vastaavaa toimintaa palvelevia rakennuksia sekä kiinteistöjen hoitamiseksi tarpeellisia asuntoja, jotka voivat olla enintään kolmekerroksisia. Rakennusten etäisyyden tontin rajasta on oltava vähintään 20 metriä, mikäli asemakaavassa ei ole toisin osoitettu tai mikäli rajannaapuri ei anna suostumusta rakennuksen sijoittamiseen lähemmäksi rajaa.

NNH Oy:n hankesuunnitelman mukaan alueelle rakennetaan aktiivihiihtisuodatus uuteen rakennukseen, joka vaikuttaa sijoittuvan varsin lähelle asemakaavan rakennusalan rajaa (tai jopa sen yli) (kuva 3). Paikka vaikuttaa varsin ahtaalta ja myös rata on lähellä. Radan kehittämistarpeet tulee ottaa huomioon ja Väyläviraston kuuleminen hankkeesta voi olla tarpeen.

Kuva 3. Suurteollisuuspuiston asemakaavanote, johon NNH Oy:n aktiivihillisuodatuksen tarvittavaa rakennusta suunnitellaan.

ELY-keskus toteaa voimassa olevien maankäytönsuunnitelmien tarkastelun pohjalta, että NNH Oy:n suunnittelema hankealue Suurteollisuuspuistossa on jo nyt varsin ahtaasti rakennettu ja otettu teollisuuden käyttöön. NNH Oy:n hankealuetta koskevien maankäytön suunnitelmien (maakuntakaavat, yleiskaava ja asemakaavat) perusteella hankealueen lähistölle sijoittuu runsaasti myös teollisuuden haitallisille vaikutuksille herkkää maankäyttöä (mm. pohjavesialue, asutus ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä asutus).

Yhtiön suunnitelmissa on laajentaa merkittävästi nikkeliäntuotantoa. Laajennushanke edellyttää myös mittavaa rakentamista. NNH Oy:n esittämien maankäytöllisiä valmiuksia koskevien selvitysten perusteella ei ole täysin selvää, että hanke on toteutettavissa vahvistettujen maankäytön suunnitelmien pohjalta. ELY-keskuksen mielestä on tarpeen saada tarkempaa tietoa ja arviointia, onko hanke toteutettavissa Suurteollisuuspuiston alueelle vahvistettujen kaavojen mukaisesti. Arvioinnissa on otettava huomioon myös NNH Oy:n laitosalueen lähelle sijoittuvia asuinalueita koskevat kaavamääräykset. Mikäli hanke edellyttää maankäytön suunnitelmien muuttamista, niin YVA-menettelyssä on arvioitava myös se, miltä osin maankäytön suunnitelmia tulisi muuttaa.

Maisemavaikutukset

Suurteollisuuspuistoon suunnitellun hankealueen lähiympäristössä kulkee Vammalasta Porin rannikolle saakka ulottuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue *"Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat"*. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen valtakunnallisesti tärkeistä maisema-alueista 18.11.2021 (VAMA 2021). Edellä mainittua Valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ja NNH Oy:n hankkeen mahdollisia vaikutuksia siihen ei ole mainittu hankkeesta vastaavan hanke-esityksessä. YVA-menettelyssä tulee arvioida, onko NNH Oy:n laajennushankkeella vaikutuksia valtakunnallisesti tärkeään maisema-alueeseen.

Hankekokonaisuus

NNH Oy on 15.12.2021 pyytänyt ELY-keskukselta YVA-lain mukaista päätöstä siitä, tuleeko NNH Oy:n Harjavallan Suurteollisuuspuistoon suunnittelemaan laajentamishankkeeseen soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

NNH Oy:n tuotannon laajentamisen hankekokonaisuus on laaja ja se muodostuu kaikista niistä toiminnoista, joita tarvitaan suunnitellun laajennushankkeen mukaisessa mittakaavassa.

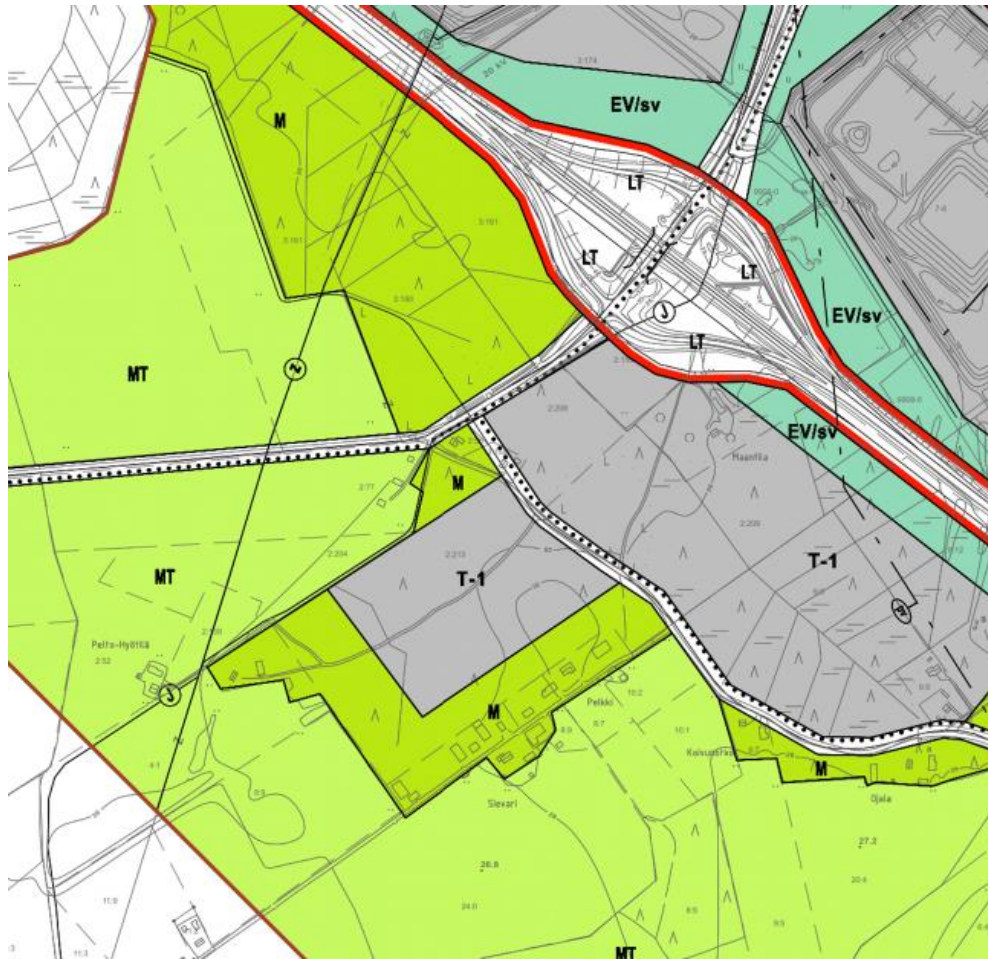
Hankekokonaisuus koostuu useista eri tekijöistä, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia. Tällaisia toimintoja ovat mm. lisääntyvässä tuotannossa tarvittavien raaka-aineiden ja kemikaalien vastaanotto ja käsittely, muuttuvat teolliset prosessit, muodostuvan jätemäärän lisäys ja lisääntyvän jätteen käsittely, tuotannon laajentamiseen tarvittavien rakennuksista ja rakentamisesta, lisääntyvästä Suurteollisuuspuiston alueen sisäisestä liikenteestä ja sen toteuttamisesta sekä NNH Oy:n laitoksen toiminnan kannalta välttämättömistä ja merkittävistä uusista yhteyksistä muihin alueen toimijoihin. Näistä kaikista toiminnoista voi aiheutua merkittäviä ympäristövaikutuksia, joita on tarpeen arvioida YVA-menettelyssä.

Suurteollisuuspuiston ulkopuolelle suunnitellun uuden tuotevaraston suhde hankekokonaisuuteen

NNH Oy on esittänyt 18.2.2022 ELY-keskukselle lisäselvityksen, jossa se esittää, että uusi tuotevarasto, jota suunnitellaan Suurteollisuuspuiston ja pohjavesialueen ulkopuolelle ja vt 2 lounaiseteläpuolelle olisi nikkelintuotannon laajentamishankkeesta erillinen hanke, eikä se siten kuuluisi YVA-menettelyyn kuuluvaan hankekokonaisuuteen. NNH Oy on täydentänyt tietoja 14.2.2022 tuotevarastossa todennäköisesti varastoitavista tarvekemikaaleista.

Harjavallan oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa (hyväksytty 25.10.2004) suunnitellun tuotevaraston sijaintipaikka on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T-1) (kuva 4). Yleiskaavan kaavamääräyksessä ei ole mainintaa siitä, että alueella olisi mahdollista varastoida kemikaaleja tai vaarallisia aineita. Yleiskaavassa suunnitellun tuotevarastoalueen sijaintialueen lähistöllä on M-alue (maa- ja metsätalousalue) ja lähin asuinrakennus sijoittuisi noin 50 metrin etäisyydelle tuotevarastosta.

Kuva 4. Suurteollisuuspuiston lounaispuolelle suunnitellun NNH Oy:n tuotevaraston alustava sijainti Harjavallan yleiskaavassa alueella T-1.

Uuden tuotevaraston suunnitellulla alueella ei ole asemakaavaa. NNH Oy:n 18.2.2022 esityksen mukaan alueelle laaditaan Harjavallan kaupungissa uutta asemakaavaa, joka valmistuisi kesäkuussa 2022. Harjavallan kaupunki ei ole tuonut lausunnossaan ELY-keskukselle esille asemakaavahanketta.

Suunnitellun tuotevaraston koko on suuri, noin 20 000 m². Varastoitavat tuotteet ovat esityksen mukaan pääosin vaaralliseksi luokiteltuja, kiinteitä NNH Oy:n tuotteita. Varastolla säilytetään myös vaaralliseksi luokiteltuja tuotannon kemiallisia tarveaineita, joista pääosan todetaan olevan olomuodoltaan kiinteitä. Osa tarveaineista on nestemäisiä, vaaralliseksi luokiteltuja kemikaaleja. Tuotevaraston läpivirtaama on noin 100 000 t/a. Varaston kertakapasiteetin määrä on <15 000 t, josta tuotteiden määrä on noin 12 000 t.

Nestemäiset kemikaalit on esitetty varastoitavan IBC-konteissa. IBC-kontteja käytetään yleisesti turvallisina nestemäisten kemikaalien kuljetuksessa. Tuotevarastolle ei rakenneta erillisiä nestemäisten kemikaalien varastosäiliöitä.

ELY-keskus on arvioinut tuotevaraston liittymistä NNH Oy:n nikkelintuotannon laajentamishankkeeseen. ELY-keskus katsoo, että tuotevaraston rakentaminen on edellytys sille, että tuotannon laajentamiseen liittyvät muutokset voidaan toteuttaa Suurteollisuuspuistossa olevalla laitosalueelle.

NNH Oy:n suunnittelema tuotevarasto ei kuitenkaan täytä kooltaan YVA-lain liitteen 1 kohdan 8 c) määritelmää *kemiallisten aineiden varastosäiliö, jonka tilavuus on vähintään 50 000 m³*. Suunniteltu tuotevarasto olisi lisäksi pohjavesialueen ulkopuolella, eikä sen alueen läheisyyteen ole kaavoitettu varastotoiminnalle herkkiä toimintoja. Tuotevarastolla ei käsitellä kemikaaleja, vaan toiminta on kemikaalien varastointia, joista pääosa on kiinteitä tuotteita tai tarveaineita. Hankkeesta vastaavan esityksen mukaan tuotevarasto voitaisiin toteuttaa muusta laajentamishankkeesta erillisenä hankkeena.

ELY-keskus ei näe YVA-lain nojalla perusteita edellyttää tuotevaraston toteuttamiselta YVA-lain mukaista vaikutusten arviointia, vaan tuotevarasto voidaan toteuttaa laajentamishankkeesta erillisenä hankkeena.

ELY-keskus katsoo, että tuotevaraston sijoittaminen pois Suurteollisuusalueelta ja I-luokan pohjavesialueelta on perusteltua. Kaikkia tuotteiden ja tarveaineiden varastointiin liittyviä riskejä siirto ei kuitenkaan poista. Kemikaaleista, niiden kuljettamisesta ja varastoinnista aiheutuu aina ennalta huomioonotettavia riskejä. Suunnitellun varastoalueen läheisyyteen (M-alueella) on lisäksi sijoittunut asutusta, joka sekin tulee huomioida tuotevaraston sijoittumista suunniteltaessa.

ELY-keskus huomauttaa, että suunnitellun tuotevaraston alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa, eikä siten ole selvää, että suunnitellulle alueelle on mahdollista rakentaa kemikaaleille laajaa varastoa, vaan asia tulee ratkaista asemakaavallisessa menettelyssä.

Tuotevaraston, rakentamiseen, liikenteeseen ja käyttöön liittyvät ympäristövaikutukset ja riskit tulee lisäksi selvittää ja ratkaista tuotevaraston kemikaaliluvan ja ympäristölupakäsittelyn yhteydessä.

ELY-keskus näkee kuitenkin tarpeelliseksi, että tuotevarastoon liittyvät toiminnot ja vaikutukset huomioidaan riittävästi NNH Oy:n Suurteollisuuspuistoon laajentamishankkeen yhteydessä. ELY-keskuksen tässä päätöksessä tekemä rajausta tuotevaraston toteuttamisena muusta hankkeesta erillisenä koskee tilannetta, jossa tuotevarasto toteutetaan pohjavesialueen ulkopuolelle.

Mikäli kemiallisia tuotteita tai tarveaineita varastoidaan jatkossa esitetyn kohteen sijasta nykyisellä NNH Oy:n tuotantoalueella tai muualla pohjavesialueella tai varasto toteutetaan muualle, lähelle herkkää maankäyttöä, kuten asutusta tai vesistöä tai kulttuurimaisemaa, niin tuotevaraston ympäristövaikutuksia tulee arvioida osana YVA-menettelyä.

Hankkeen todennäköiset merkittävät vaikutukset ja yhteisvaikutukset

Hankkeen vaikutusalueen herkkyys

ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyn soveltaminen NNH Oy:n laajentamiseen on tarpeen erityisesti siksi, että hankkeen vaikutusalue on erityisen herkkä ja vaikutusalue on jo nykyisin olemassa olevan teollisen toiminnan kuormittamaa.

NNH Oy:n suunnitteleman laajennushankkeen vaikutusalueen tekee erityisen herkäksi hankkeen vaikutuksille I-luokan pohjavesialue, teollisuusalueen lähelle sijoittuva runsas asutus, Kokemäenjoen läheisyys, hankealueelle maakuntakaavan mukainen säilytettävä kulttuuriperintö sekä valtakunnallisesti tärkeän maisema-alueen "*Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat*" läheisyys.

Hankkeen vaikutukset maaperään, pohjavesiin sekä toiminnan laajentamiseen liittyvät riskit

Suurteollisuuspuisto sijoittuu Järilänvuoren tärkeälle pohjavesialueelle (1-luokka). Laajennussuunnitelmat kohdistuvat tehdasalueelle pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle.

Laajennuskohteista uusi liuottamorakennus sijoittuu STEP Oy:n pohjavedenottamon läheisyyteen. Liuosvarasto ja lastauspaikka sekä aktiivihiihtisuodatus ovat teollisuusalueella tehtyjen maaperä- ja pohjavesitutkimusten perusteella ns. orsivesivyöhykkeellä. Orsivesivyöhykkeellä pohjaveden kulkeutumista harjuytimen pohjavesikerrokseen saattaa ainakin osittain rajoittaa vettä heikommin läpäisevä savi-/silttikerros, jonka päällä on ohut orsivesikerros.

Harjavallan teollisuuspuistosta ja pohjaveden purkautumispaikkaan Lammaistenlahdelle saakka pohjavedessä on todettu haitta-aineita pitkään jatkuneen vanhan teollisen toiminnan seurauksena. Lammaisissa veden nikkelpitoisuus on ollut pääsääntöisesti edelleen nousussa, vaikka muualla tehdasalueella pitoisuudet ovat pääosin tasaisia tai laskevia. Lammaisten ottamo suljettiin vuonna 1980 pohjavedenottamolla todettujen korkeiden kadmiumpitoisuuksien takia. Myös teollisuusalueen länsiosassa oleva ohut orsivesikerros on pilaantunut. Vaikka nykytilanteessa teollisen toiminnan tekniset ja toiminnalliset suojausrakenteet ovat parantuneet, alueen paksujen ja laajalti haitta-aineita sisältävien maakerrosten ja pohjavesikerroksen palauttaminen kuormitusta edeltäneeseen tilaan lähivuosina on todettu mahdottomaksi teknisen kohtuuttomuuden ja luonnonolosuhteiden ylivoimaisuuden takia. Luontainen puhdistuminen on hidasta. Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 Järilänvuoren pohjavesialueelle on esitetty alennettuja tilatavoitteita raskasmetallien ja sulfaatin osalta.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan ainetta ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua (pohjaveden pilaamiskielto). Pohjaveden pilaaminen sisältää pohjaveden vaarantamisen kiellon.

Koska tuotantolaitoksella käsitellään merkittäviä määriä nestemäisiä ympäristölle vaarallisia kemikaaleja, toiminnasta aiheutuu riski erityisesti onnettomuus- ja häiriötilanteissa. Laajennus kasvattaa nestemäisten ympäristölle vaarallisten kemikaalien teoreettista maksimimäärää alueella 35–45 %. Mahdollisten häiriötilanteiden, kuten vuotojen varalta uudet tuotantotilat, säiliöalueet ja lastauspaikat rakennetaan kaksinkertaisen suojauksen vaatimusten mukaisesti.

Toisessa laajennusvaiheessa tuotantomäärä on noin 56 % suurempi kuin nykyisen luvan mukainen tuotantomäärä (90 000 t/a). Nikkelintuotantomäärän arvioidaan siten kasvavan merkittävästi. Laajentamisen myötä myös muodostuva jätemäärä kasvaa

merkittävästi. Vaarallisten aineiden kuljetusmäärät kasvavat merkittävästi. Erityisesti putkia pitkin tai ajoneuvokuljetuksina tapahtuvat kemikaalien liuostoimitukset lisäävät pohjavesialueelle kohdistuvaa ympäristövahinkoriskiä. Rikkihappo ja kaasut on esitetty toimitettavan putkea pitkin. BASFin akkumateriaalitehtaan käynnistyessä liuostoimitukset BASFille tapahtuvat putkisilta pitkin.

Pohjavedensuojelun kannalta arvioituna Järilänvuoren tärkeään pohjavesialueeseen kohdistuvan, erityisesti onnettomuus- ja häiriötilanteisiin liittyvän, merkittävän pohjavesiriskin kasvaminen puoltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarvetta, kun otetaan huomioon tuotantomäärän, nestemäisten ympäristölle vaarallisten kemikaalien, jätteiden määrän ja liikenteen kasvu alueella. Merkittävä osa laajennushankkeen toiminnoista kohdistuu herkäksi ympäristöksi luokiteltavissa olevalle tärkeälle pohjavesialueelle, jota koskee ehdoton pohjaveden pilaamisen ja vaarantamisen kielto. Maaperään kohdistuvissa vahinkotilanteissa haitta-aineita voi kulkeutua pohjaveteen, jos suojausrakenteissa on puutteita. Syvemmälle maaperään ja pohjavedeen kulkeutuneiden haitta-aineiden puhdistaminen on kallista ja usein teknisesti, taloudellisesti ja haasteellisten luonnonolosuhteiden takia jopa mahdotonta. Laaja teollinen toiminta sisältää monimuotoisia ja myös ns. dominoriskin kaltaisia vahinkoriskejä.

Vaikka NNH Oy:n toiminnan laajentamista koskevat suunnitelmat pitävät sisällään vain nykyisten prosessien laajentamista, eivätkä siten sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia aiempiin toimintoihin, niin toisen laajennusvaiheen koko on suuri, kun muutosta verrataan laitoksen nykyiseen NNH Oy:n lupaan ja otetaan huomioon Suurteollisuuspuiston alueen muut YVA-menettelyä edellyttäneet ja edellyttävät hankkeet. NNH Oy:n nikkelituotannon laajentamiseen liittyviä riskejä sekä vaikutuksia maaperään ja pohjaveteen tulee arvioida ottaen huomioon Suurteollisuuspuiston muiden toimintojen samoihin vaikutuskohteisiin kohdistuvat vaikutukset.

ELY-keskus katsoo, että YVA-arvioinnissa on riittävästi huomioitava myös suunnitellun uuden tuotevaraston käyttöön liittyvät riskit.

Vaikutukset ihmisiin

NNH Oy:n tuotantoalueen lähellä on runsaasti asemakaavoitettua asutusta. Asuinalueista mm. Kaleva, Kuparinkylä ja Torttila sijoittuvat lähelle NNH Oy:n hankealuetta.

ELY-keskus katsoo, että Suurteollisuuspuiston lähimmät asuinalueet ovat jo nyt monin tavoin läheisen teollisuusalueen toimintojen kuormittamia. Yksi keskeisimmistä perusteista NNH Oy:n tuotannon laajentamishankkeen YVA-menettelyn tarpeelle onkin juuri tarve arvioida hankkeen vaikutuksia asutukseen. Läheiset asuinalueet ovat asemakaavalla osoitettuja alueita ja asemakaavojen yleisenä tavoitteena on taata terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.

NNH Oy:n laajennushankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös NNH Oy:n olemassa olevan toiminnan ja muun Suurteollisuusalueen toimintojen yhteisvaikutus lähialueella asuviin ihmisiin keskeisimpien vaikutusmekanismien osalta. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa kantaa mm. siihen, voidaanko hanke toteuttaa siten, ettei lähiasutukseen kohdistuva kuormitus lisäännä mm. melun tai ilmapäästöjen osalta. Arvioinnissa tulee esittää selkeästi, mitkä ovat ne keinot, joilla toiminnan laajentamisen aiheuttamaa kuormitusta voitaisiin tehokkaasti vähentää.

Melu

NNH Oy:n tuotannosta läheiselle asutukselle aiheutuva melu on jo nyt paikoin lähellä NNH Oy:n ympäristöluvassa sallittua päiväajan L_{Aeq} 55 dB ja yöajan L_{Aeq} 50 dB melun raja-arvoa. Yöajan melun raja-arvon on todettu ylittyneen.

NNH Oy:n laajentamishankkeesta voi esityksen mukaan aiheutua lisämeluhaittaa alueelle ja uudet tuotantorakennukset tulevat sijoittumaan lähelle asutusta.

NNH Oy:n toiminnan laajentamissuunnittelussa tulee olla tavoitteena se, että meluhaitta Suurteollisuuspuiston lähialueella vähenee. Melulle herkkiin kohteisiin kohdistuvia NNH Oy:n laitoksen laajennuksen meluvaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös alueen melun yhteisvaikutukset, jotka muodostuvat Suurteollisuuspuiston muusta teollisesta toiminnasta ja lisääntyvästä liikenteestä.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja ilmastovaikutukset

NNH Oy:n suunnitteleman laajentamishanke edellyttää nykyistä suurempien raaka-ainemäärien käsittelyä ja mm. tuotannosta syntyvän jätemäärän on arvioitu olevan lähes kaksinkertainen nykyiseen verrattuna. Tuotannon laajentaminen lisää myös Suurteollisuuspuistoon tulevaa, sieltä lähtevää ja alueen sisäistä liikennettä.

Nikkelintuotannonlaajentamishankkeen vaikutukset ilmanlaatuun, mm. ilman hiukkastai tyyppipitoisuuteen, tulee YVA-menettelyn yhteydessä arvioida. Laajennushankkeen vaikutuksia ilmanlaatuun tulee arvioida huomioden NNH Oy:n olemassa olevan tuotannon ja muiden Suurteollisuuspuiston toimijoiden tuotannon sekä liikenteen aiheuttamat yhteisvaikutukset.

Tavoite tulee suunnittelussa olla, että ilmanlaatu pysyy hankealueen asuinalueella hyvänä ja se, että ilmanlaatu alueella paranee toiminnan laajentamisesta huolimatta. ELY-keskus on asiaa harkitessaan ottanut huomioon mm. sen, että Suurteollisuuspuiston lähialueen ilman arseeni- ja nikkelipitoisuudet ovat ilmanlaatumittausten mukaan ylittäneet ajoittain hyvän ilmanlaadun kriteerit.

YVA-menettelyn yhteydessä on tarpeen arvioida myös NNH Oy:n laajentamishankkeen vaikutuksia ilmastoon.

Liikenne

Hankkeesta vastaavan esityksen mukaan NNH Oy:n suunnitteleman tuotannon laajentamista aiheutuva oleellisin yhteisvaikutus muiden käynnissä olevien hankkeiden kanssa on liikennemäärien kasvu.

NNH Oy:n esityksen mukaan primääriraaka-aineet tulevat alueelle junakuljetuksina (2 konttia/vaunu). Laajennuksen myötä laitoksen käyttämien raaka-aineiden määrä kasvaa noin 9 000 konttiin/a. Tuotantoon vastaanotettujen raaka-aineiden määrä vuonna 2020 oli 4 400 konttia.

Tuotannossa käytettävän lipeän määrän kasvaessa lipeäautoliikenne ja muu VAK-liikenne tulee lisääntymään ja jatkossa liuostoimituksia tullaan tekemään autolla tai junalla myös muille asiakkaille. Tämänhetkinen arvio on noin 10 ajoneuvoyhdistelmää vuorokaudessa.

Tuotannon laajentamisen myötä Suurteollisuuspuiston tehdasalueen sisäinen liikenne kasvaa, mm. raaka-aineiden ja kuparisakan siirtojen osalta.

Uusi tuotevarasto on esitetty siirrettävän Suurteollisuuspuiston pohjavesialueen ulkopuolelle ja vt 2 eteläpuolelle. Muutoksen todetaan vähentävän Suurteollisuuspuiston alueelle suuntautuvaa raskaiden ajoneuvojen liikennettä. Raskasliikenne kuitenkin siirtyy vt 2:lta kohti uuden tuotevaraston suunniteltua sijaintia ja se lisää ko. alueen liikennettä ja alueeseen kohdistuvia vaikutuksia. ELY-keskus katsoo, että liikenteellisiä vaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida riittävästi uuden tuotevaraston vaikutus liikenteeseen.

Suurteollisuuspuiston sisäisen liikenteen vaikutusten on todettu NNH Oy:n esityksessä vähenevän siinä vaiheessa, kun Suurteollisuuspuiston kehätie valmistuu. Kehätiestä ja sen valmistumisaikataulusta ei ole kuitenkaan esitetty ELY-keskukselle tarkempaa arviota. YVA-menettelyssä tulee arvioida Suurteollisuuspuiston liikenteellisiä ja liikenteestä aiheutuvia yhteisvaikutuksia ja yhteisriskejä. Arvioinnissa on tarpeen pohtia myös sitä, mitä yhteyksiä ja vaikutuksia uudella Suurteollisuuspuiston kehätien toteuttamisella tai mahdollisella ratapihan laajentamisella olisi liikenteellisiin vaikutuksiin.

Jättemäärien lisääntyminen

NNH Oy:n ilmoituksen mukaan tuotannosta syntyvät pääasialliset jätejakeet ovat prosessisakkoja, kuten rautasakkaa sekä metallikarbonaattisakkaa. Tuotannon laajentamisessa syntyvät jätejakeet ovat pääosin jatkossa samoja kuin nykyisin, mutta jättemäärät lisääntyvät merkittävästi. Muodostuvat prosessijätteet luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi.

Suunniteltu nikkelituotannon laajeneminen on merkittävää tuotannon laajentamista ja jätteiden määrän lisääntyminen on keskeinen toiminnan laajentamisen vaikutus. NNH Oy:n arvion mukaan tuotannon laajentamisen johdosta keskeisten jätejakeiden määrät arviolta kaksinkertaistuvat.

Jätejakee	Jättemäärä nykyisin t/a	Jättemäärä tuotannon laajentamisen myötä t/a
Rautasakkajäte	4 400	7 200
Metallikarbonaattisakka	100	170–230

Nykyisin muodostuvat prosessisakat sijoitetaan Torttilan kaatopaikalle, yhtiön omiin rautasakka-altaisiin. Rautasakan sijoittaminen altaisiin edellyttää kalkkistabilointia. Yhtiöllä on olemassa oleva ympäristölupa läjittää jätteitä kaatopaikka-altaisiin. NNH Oy on todennut, että nykyisin toiminnassa olevat jätealueet riittävät lähivuosien tarpeisiin. Muutostarvetta jätteiden käsittelymenetelmiin ei ole esitetty.

ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyssä tulee selvittää tarkemmin, miten kauan hankkeesta vastaavalla on mahdollisuus läjittää muodostuvia sakkoja nykyisiin kaatopaikka-altaisiin ja miten hankkeesta vastaava aikoo järjestää erityisesti prosessisakkojen käsittelyn olemassa olevan läjitysalueen täytyttyä. Mikäli jätteet edellyttävät lähitulevaisuudessa lisää läjitystilaa, niin se tulee arvioida. Loppusijoitettavien jätteiden li-säyksen aiheuttamia vaikutuksia mm. muodostuvien suotovesien määrään, laatuun,

käsittelyyn ja mahdollisiin vaikutuksiin maaperään ja pohjavesiin tulee YVA-menettelyssä arvioida. Myös lisääntyvän jätteen määrän käsittelyn vaikutuksia Suurteollisuuspuiston tuotantoalueella ja lisääntyvien jätteiden kuljetuksien vaikutuksia tulee arvioida.

ELY-keskus katsoo, että NNH Oy:n tuotannon laajentamisessa muodostuvien lisääntyvien jätteiden hyödyntämisessä ja käsittelyssä tulee kaikilta osin huomioida jätelain tavoitteet lisätä kierrätystä ja hyödyntämistä ja tavoitteena tulee olla turvallinen ja vähäpäästöinen jätehuolto.

NNH Oy:n hankkeen tavoitteena on myös kasvattaa akkumateriaalien kierrätystä ja sekundääristen (jäteperäisten) raaka-aineiden käyttöä nykyisestä. Vaikka ympäristöluvan mukaisten sekundääristen raaka-aineiden määrän ei todeta tuotannossa lisääntyvän, ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyssä olisi hyvä arvioida muuttuuko tuotannossa muodostuvien jätelajien laatu ja määrä tai lisääntyvätkö muut päästöt mm. ilmaan tai meluun tai tuotantoon liittyvät riskit käytettäessä aiempaa enemmän sekundäärisiä raaka-aineita.

Yhteenveto

ELY-keskus on tässä YVA-lain mukaisessa päätöksessä arvioinut, tuleeko Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n (NNH Oy) nikkelintuotannon laajentamishankkeeseen soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskus toteaa arviointinsa lopputulemana, että NNH Oy:n tuotannon laajentaminen ympäristöluvan mukaisesta tuotantorajasta 90 000 t/a tuotantoon 140 000 t/a on laajaa ja se aiheuttaa ympäristövaikutuksia, jotka ovat laadultaan ja laajuudeltaan rinnasteisia YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 4 b hankkeen merkittäviin ympäristövaikutuksiin. NNH Oy:n tuotannon laajentamishankkeeseen tulee soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

NNH Oy:n hanke-esityksessä todetaan, että toiminnan laajentamista koskevat suunnitelmat pitävät sisällään nykyisten prosessien laajentamista, eivätkä sisällä kokonaan uusia ratkaisuja tai muutoksia aiemmissa toiminnoissa. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että Harjavallan Suurteollisuuspuiston lähialue on monin tavoin herkkää mm. 1-luokan pohjavesialueen ja lähialueen asutuksen osalta ja alue on jo nyt kuormittunutta laajan teollisen toiminnan vaikutuksista.

ELY-keskus katsoo, että suunniteltaessa Suurteollisuuspuiston alueella olevien teollisten toimintojen mittavaa laajentamista tulee todennäköisesti merkittävät vaikutukset aina arvioida huolella ja vaikutuskohteiden sietokyky tulee ottaa tarkoin arvioinnissa huomioon. Tavoitteena suunniteltavissa uudistuksissa tulee olla se, että uudistusten myötä lähialueen kuormittuneisuus ja haitallisten vaikutusten määrä vähenee.

Saamansa tiedon pohjalta NNH Oy:n hankekokonaisuutta harkitessaan ELY-keskus on päättänyt siihen, ettei NNH Oy:n uusi tuotevarasto, jota suunnitellaan Suurteollisuuspuiston ja 1-luokan pohjavesialueen ulkopuolelle sekä vt 2 luoteiseteläpuolelle, ole osa NNH Oy:n nikkelintuotannon laajentamishanketta, jota tämä YVA-lain mukainen päätös koskee. Yksittäisenä hankkeena tuotevarasto ei täytä YVA-lain liitteen 1 kohdan 8 c) kriteeriä, NNH Oy:n tuotevarasto voidaan toteuttaa esitetyssä muodossa erillisenä hankkeena ja sitä koskevat tarvittavat vaikutusten arvioinnit tulee tehdä maankäyttö- ja rakennuslain, ympäristönsuojelulain ja kemikaalilain mukaisissa menettelyissä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017) 3, 11, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017) 1 ja 2 §

Hallintolaki (434/2003) 31 ja 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Harjavallan kunnan verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon yhteisessä verkkopalvelussa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/varsinais-suomi-ja-satakunta "Metalliteollisuus" -toimialan päätöksissä. Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt johtava asiantuntija Asta Asikainen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Anu Lillunen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

1. Sijaintikartta
2. Sijaintikartta
3. Valitusosoitus

JAKELU

Norilsk Nickel Harjavalta Oy, saantitodistuksin, suoritemaksutta

TIEDOKSI

Harjavallan kaupunki

Nakkilan kunta

Satakuntaliitto

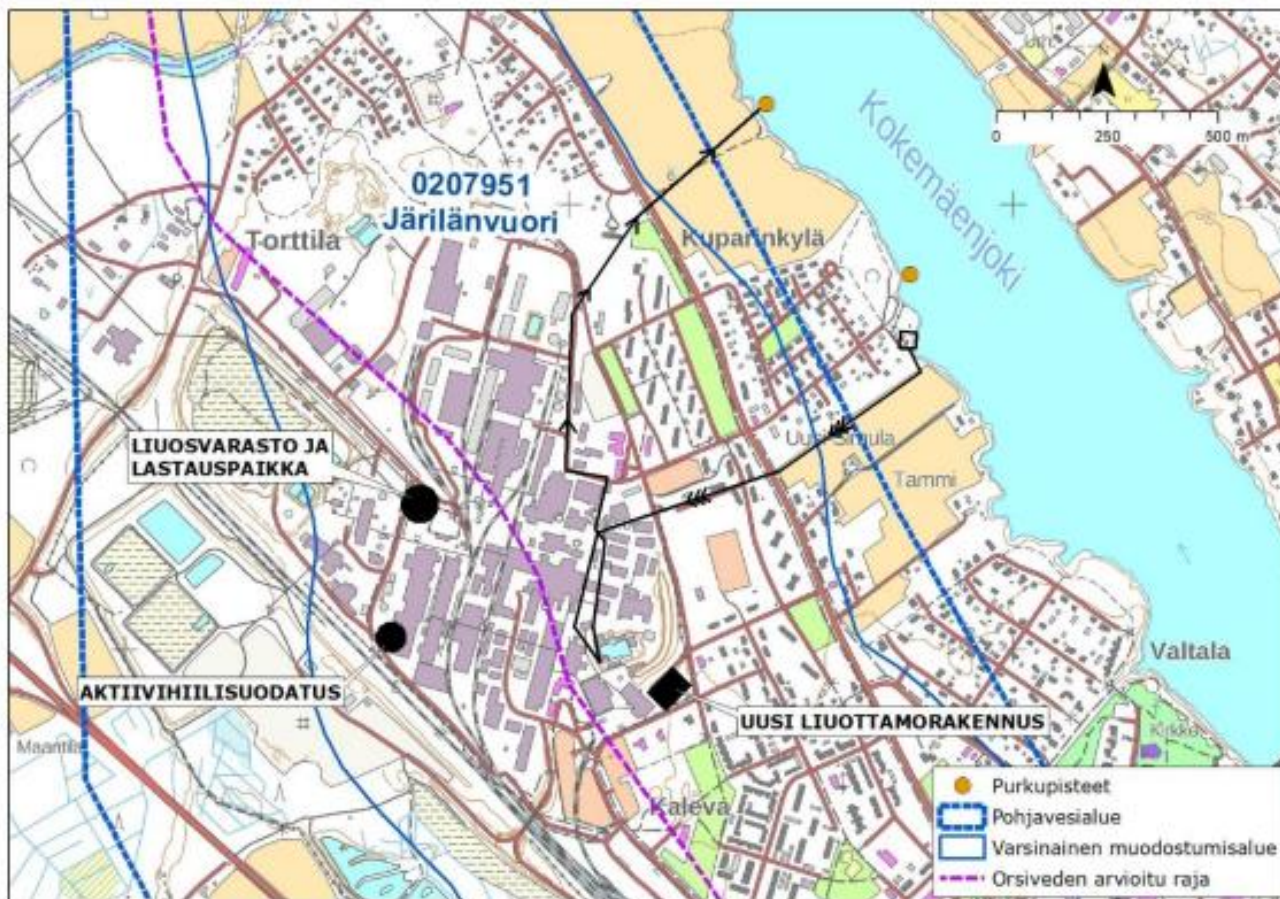
Satakunnan ELY-keskus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristölupavastuualue

Ramboll Finland Oy

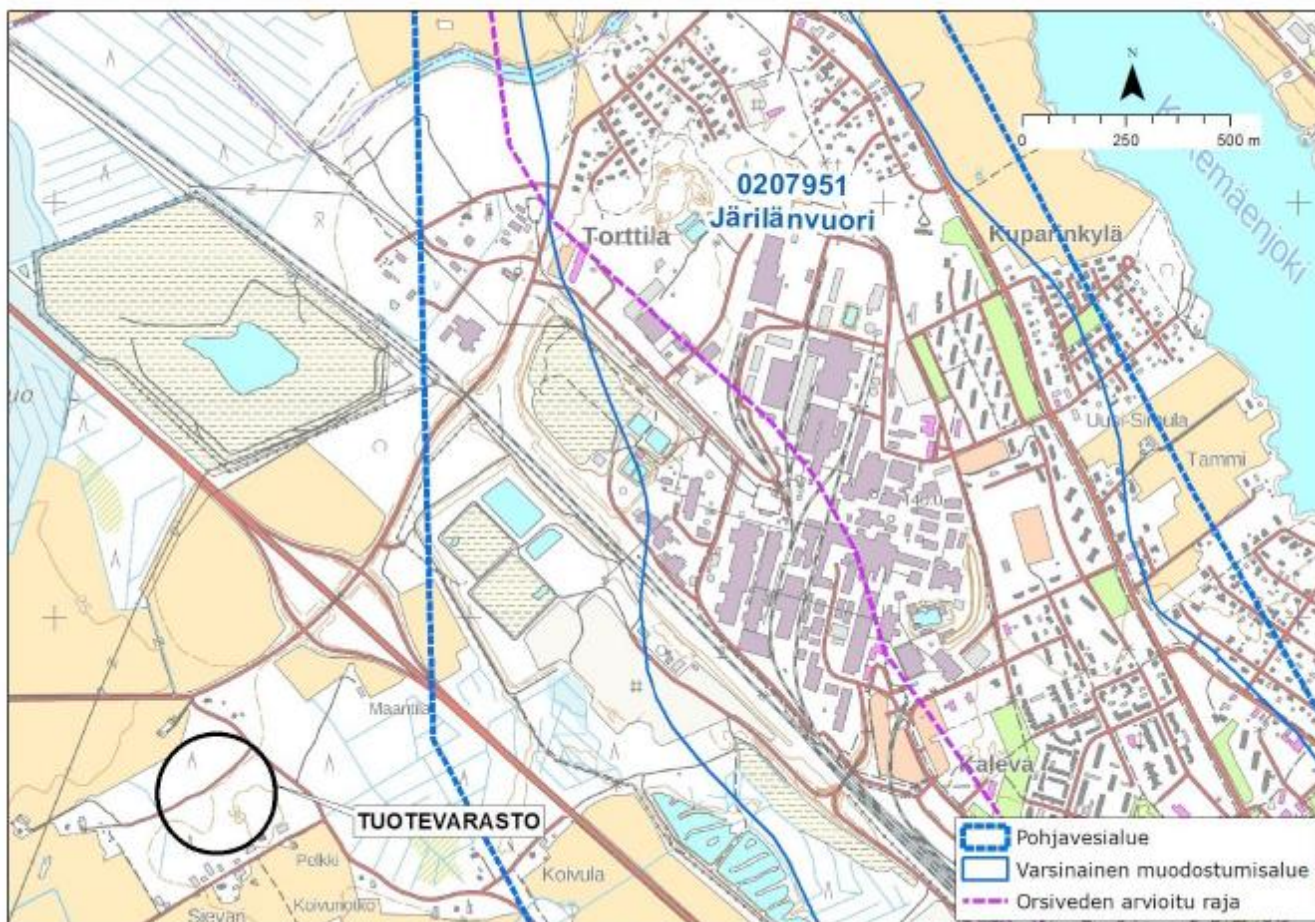
Liite 1

Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n hankealue ja uusien toimintojen sijoittuminen Suurteollisuuspuiston alueelle. Kartalla on lisäksi pohjavesialueen raja ja vesien purkupisteet Kokemäenjokea.

Liite 2.

Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n laitoksen sijainti Harjavallan Suurteollisuuspuistossa, ja suunnitellun uuden tuotevaraston sijoittuminen valtatie 2 länsi - lounaispuolelle.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomaisen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20100 Turku

Puhelin: 029 56 42400

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja VARELY/8868/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8868/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Asikainen Asta 04.03.2022 14:32

Ratkaisija Lillunen Anu 04.03.2022 14:38